

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek).
Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó

az Országos Törzskönyvelő Bizottság f. évi április hó 7-én, (szerdán) d. u. 4 órakor a „Közletken” tartandó ülésére.

Főtárgyak:

1. Új tenyészállatok felvétele.
2. Az 1898. évi költségvetés megállapítása s ezzel kapcsolatban törzskönyvezető segély, illetve fizetési pótlék iránti kérvények tárgyalása.
3. Polyo ügyek.

Kosztán Ferenc
előnök.

Meghívó

a közgazdasági szakosztály április hó 7-én azaz: szerdán d. u. 4 órakor a Köztelek nagy termében tartandó ülésére.

Tárgyak:

1. A mezőgazdasági statisztikai felvételek rendezéséről és az adatszolgáltatási szervezéséről.
2. Az amerikai luczerna beüzemlése ellen teendő lépések javaslatba hozatala.
3. Vasadi Balogh Lajos felolvasása a kisbirtokosok helyzetének javításáról.

Gróf Esterházy Miklós Mórca.
szakosztályi alelnök.

XIV. tenyészállatvásár.

A f. év május hó 2., 3. és 4-ikén a volt ezredes kiállítás állatkiállítási csarnokaiban megtartandó díjazással egybekötött tenyészállatvásár bejelentési határideje április hó 20-án jár le. Ugyanekkor jár le a gépkiallítás bejelentési határideje is.

Kérjük a bejelentések mielőbbi beküldését.

Bejelentési ívek és a vásár tervezete az OMGE. titkári hivatalánál kaphatók.

A XIV. tenyészállatvásár rendezőbizottsága.

Tavaszi luxuslővásárok.

A folyó évi luxuslővásárok a Tattersallban április hó 4., 5. és 6-án, továbbá május hó 3., 4. és 5-én fognak megtartatni.

Bejelentési ívek ezen lővásárokat kaphatók a Tattersall titkárságánál, Bpest külső Kerepesi-ut (Tattersall), vagy az OMGE. titkárságánál.

A díjlovaglás és díjgratás pedig május 12-én fog megtartatni.

A magyar gazdák jégbiztosító szövetsége.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaságának a napokban megtartott közgyűlésén a jégbiztosítási üzletben szenvedett veszteség okból Ormódy Vilmos igazgató, a társaság kebelében fennálló jégbiztosítási szövetséget állította oda, a melynek révén a társaságra jelentékeny terhek hárultak.

E kijelentés kapcsán időszereinek tartunk egyet-mást erről a közönség előtt kevésbé ismert jégbiztosítási szövetségről elmondani, annnyival is inkább, mert a jégszövetségnek 12 évi cziklusa jövő évben lejár s immár aktuálissá vált az a kérdés, vajjon érdekében van-e a gazdaközönségnek, hogy a jégszövetségbe e cziklus lejárta után ismét belépjen, vagy sem? Több fontos okból nem tartom ezt czél szerűnek.

Midőn a szövetség élethe léptetett, a közönség azzal kapacitálattott a belépésre, hogy az Első Magyar Általános Biztosító Társaságunk

az a czélja, hogy minél nagyobb számú résztvevők egyesülése által a jégbiztosítási díjakat fokozatosan lecsökkenthesse és az által minden gazdának lehetővé tegye természetén jégkár elleni biztosítást.

Kilátásba helyeztettem, hogy a szövetségi tagok az első magyar biztosító társaság kebelében biztosított feleivel szemben — azokkal szemben tehát, kik csak egy évadra biztosítanak és pedig a társaságnál — legalább 20% díjkezdőmennyében részesítenők azért, mert 12 évre vállalnak kötelezettséget.

Lássuk fennlé-e ez a kedvezmény?

Kezelmé közt van az 1884. évi „szövetségi” és „társasági” jégdíjszabály és ezekből kifogom mutatni, hogy a társasági nettodíjszabály és a szövetségi díjszabály közt esakis a szövetség hátrányára van különbség, előnyére pedig különbség egyáltalán nincs.

Nem akarván hosszadalmas lenni, állítom megbejzolására csak egy-két példát hozok fel, szivesen hánljánod vagy azonban igazamat számos példával is illusztrálni, ha ez szükségesnek mutatkoznék.

Csongrád megyében a fuzárt fizetett 1894-ben a szövetség tag 1 frt 60 kr — 20% = 1 frt 28 kr 100 frt érték után, a társaságnál csak egy évadra biztosított fél pedig csupán 1 frt netto.

Vagyis ha a szövetségi tag 5000 frt értékű buzárt biztosított 1894-ben (Csongrád megyében) azért fizetett az illetékek kivül 64 frtot, míg a társasági biztosított fél ugyanaz évben ugyan-csak 5000 frt értékű buza után csak 50 frtot fizetett ugyanott az illetékek kivül. A szövetségi tag tehát ugyanolyan érték után 14 frtalt többet volt kénytelen fizetni, mint a társasági biztosított fél, csupán azért a nagy szerencsésért, hogy tudja lehetett az Első Magyar Általános Biztosító Társaság által tisztán a gazdaközönség érdekében élethe léptetett jégszövetségnek.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest Alkotmány-utca 31. szám.

Tavaszi mag-árjegyzékünk

megjelenvén, ajánljuk azt a tisztelt gazdaközönség szives figyelmébe és kívánatra bérmentve megküldjük.

Kénytelen volt többet fizetni, mert 12 évre kötelezettséget vállalt a „magyar gazdák jégbiztosítási szövetségének” alapfeltevének 5. §-a szerint, mely § szóról-szóra így hangzik: „Az 1887-től bezárólag 1898. évig terjedő időtartam alatt belépő szövetségi tag jégbiztosítási után számított díjak legalább is 20%-kal szállítatlannak le a jégbiztosítási felügyelő bizottsága által hitelesített azon díjszámlához képest, mely az 1886-ik évben az Első Magyar Általános Biztosító Társaságnál érvényben volt, és az ekként mérsékelt díjak a fentirreolt időtartam alatt semmi körülmények között fel nem emelhetők”.

Az hiszem, felesleges volt az 1886. évi társasági díjszabályt a jégbiztosítási felügyelő bizottsága által hitelesíteni, — hisz a par excellence hazai és hazafais társaságról csak nem tételhezette fel senki, hogy nem azt az 1886. évi díjszabályt fogja alkalmazni, melyre nézve kötelezettséget vállalt. Enn inkább azt vélem ebből az eljárásból láthatni, hogy a közvéleménynek és a szövetségi felügyelő bizottságnak így inkább gondolta ad oculus mutathatni, hogy milyen nagy jótémény az, melyben az Első Magyar Általános Biztosító Társaság a gazdákönzéséget önzetlenül részesíti és hogy milyen nagy áldozat az, amelyet ez az „első és magyar” társaság ezzel a gazdákönzéséggel segélyezésére hoz.

Nos, hát be fogom bizonyítani, hogy ez az áldozat nem volt olyan nagy és hogy kiváltképpen az a jótémény nem is volt annyira önzetlenül nyujta.

Közüdmösön tény, hogy más részvénytársaságok is fogadtak *6 évre* jégbiztosítást és ilyeneknél a felek részére évenként a tiszta díjnak 20%-át tartalékba helyezték. A különböző ezek és a jégbiztosítást között csak az volt, hogy *ők már a 6 éves* biztosításnál adtak 20% kedvezményt, az „első magyar” biztosító társaság pedig a jégbiztosításhoz ezt a kedvezményt csak 12 éves biztosításnál nyujtotta.

Nehogy bárki is azt mondhassa, hogy nem lennék tárgyilagos, itt hangsúlyozom, hogy a többi jégbiztosításra kartellizott részvénytársaság — van tüzbiztosítási kartel is — egyrészt öncsöbben biztosított egy évadra, mint az „első magyar” kinek között megszűlelt jégbiztosítása *12 évre*, másrészt, hogy az utóbbi években már nem is fogadtak el 6 éves jégbiztosításokat, míg a jégbiztosítást igenis el fogadták meg tavaly is 12 évre biztosításokat, az 1886. évi perze jó drága de hitelesített díjszabály alapján.

Hogy a kartellizott részvénytársaságok egy évadra öncsöbben biztosítottak, mint a jégbiztosítást *12 évre*, arról mindenki meggyőződhetik a kartellizott részvénytársaságok díjszámláiból.

Csongrádmegyében — csak azért hivatkozom erre a megyére, mert előzőleg is azt említettem, de hivatkozhatnék ép úgy más megyére is ugyanazon eredményen — a kartellizott társaságoknál 1894-ben a gazda fizetett 100 frt érték után „feltelesen mérsékelt” díjtelek után fizetési kötelezettséggel” büszkét 80 kr, megszabott változatlan (fix) díjtelek után fizetési kötelezettség nélkül 90 kr, vagyis az első esetben, *mely a közvélemény által tulajonyomat lett igénybe véve* 5000 frt buza után fizetett egy gazda 40 frt, a má-

sodik kevéssé igénybe vett esetben ugyancsak 5000 forint után 45 forintot, az illetékeken kívül.

Vagyis a csongrádmegyei gazda fizetett 1894-ben 5000 frt értékű buza után a jégbiztosításra kartellizott társaságoknál az I. II. illetékeken kívül 45 frtot 40 frtot a jégbiztosításhoz pedig 64 — 64 — tehát megtakarított az első esetben 19 frt megtakarított a második esetben 24 frt.

Az országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezetnél pedig 1894-ben szívetn 5000 frt értékű buza után fizetett 30 frtot, vagyis itt megtakarított 34 frtot. Ez %-okban kifejezve annyit tesz, hogy a jégbiztosítás az I. esetben kb. 30%-al, a II. esetben kb. 38%-al drágább, mint a jégbiztosításra kartellizott részvénytársaságok és 54%-al drágább, mint az országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezet.

Várható ilyen körülmények között, hogy a csongrád gazdák — vagy bármely más megye gazdái hasonló körülmények között — a jégbiztosításhoz belépjenek?

Az „Első Magyar Ált. Biztosító Társaság” különben, mint a hogy azt kimutálni fogom, ezekben sem volt a jégbiztosítást meggyűlly, hatalmassá tenni — ellenkezőleg! Hisz, hogy is várhatták a mi gazdakörünk, hogy egy részvénytársaság a szövetkezeti eszmének hódítóskál tgyen?

Haszonlitsuk csak össze az „Első Magyar Általános Biztosító Társaság” és a „jégbiztosítók” 1895. évi díjszabását és látni fogjuk, hogy a jégbiztosítók díjszabály következetesen olcsóbb a társasági díjszabálynál mindazon megyékben, melyek kúrtúdmösön és régi tapasztalat szerint veszedelmes jégközkázataknak, a hol tehát a veszedés ugyszólván bizonyos, míg ellenben a jobb jégközkázatu megyékben a szövetségi díjszabály teljesen drágább a társasági díjszabálynál.

Mi következik ebből?

Az, hogy a rossz közkázatu megyékben a szövetség bőven kap biztosítást; a jó közkázatu megyékben pedig éppen nem, mert ott a társaság sokkal öncsöbben biztosít, mint a szövetség.

Vagyis a szövetség *kell*, hogy vesztlen az üzleten, mert rossz közkázatuat fölös számmal kap, jó közkázatuat nem.

Állításom igazolására felsorolom azon megyéket, melyekben a szövetség öncsöbb a társaságnál, ezek:

Abauj-Torna, Bács-Bodrog, Bereg, Baranya egy részben, Csanád, Gömör-Kis-Hont, Krassó-Szörény, Máromaros, Sáros, Szabolcs, Szatmár, Szepes, Szilágy, Torontál egy része, Ugocsa, Uj-Vas, Zala, Horvát-Szlavonia.

Ellenben drágább a szövetség a társaságnál a következő megyékben:

Arad, Bars, Békés, Borsod, Csongrád, Fejér, Győr, Hajdu, Heves, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Komárom, Mosony, Nógrád, Nyitra, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, Pozsony, Sopron, Somogy egy részben, Tolna, Veszprém, Zólyom.

Mivel elég érdekesnek tartom, de az alapossg kedvért is összehasonlítottam a legveszedelmesebb közkázatuakat képezo szőlő- és

dohány díjtelekeket és itt a következő eredményre jutottam:

Szőlőt biztosított 1894-ben	a társaság	a szövetség
Biharmegyében	15 frtért	8 frtért
Baranya	15	10 és 8 frt
Heves	12	8 frt
Zala	15	10 és 8 frt
Zemplén	15	9-60 frt.
Bars	12	6 frt

A legtöbb szőlőt termelő megyében tehát a társaság 45—100%-al drágább, mint a szövetség.

Dohányt biztosított 1894-ben

	a társaság	a szövetség
Hajdumegyében kapadohányt	12 50	8 —
Szabolcs	12—	9-60
Szatmár kapadohányt	12 és 12 50	9-60
Csanád	10—	8 —
Arad kapadohányt	10 és 12 50	8 —
Temes	10—	8 —

Itt is nyilvánvaló a jókarát, hogy a vesztélyes közkázatu dohány biztosítások inkább a szövetségnek — mint a társaságnál.

Szembeállitva már most az elébb említett megyéket a terménybiztosításnál és viszonyitva a legnagyobb szőlő- és dohánystermelő megyéket és díjtelekeiket egymással, önkénytelenül arra a következtetésre kell jutnom, hogy itt egy valóságos rendszer teremtett arra nézve, hogy a jégbiztosítást prosperálása lehetlenné tétessék. Mert hiszen ha a rossz jégközkázatu megyékből a díjak olcsóságnál fogva a biztosítások tömegesen érkeznek, a jó közkázatuakból ellenben, mert ott a díjak a szövetségnél drágábbak, csak elévethet a szövetség biztosítást, akkor csakugyan nem lehet a felett esodkolni, hogy a jégbiztosítást, pláne ha még a szőlőnél és dohánynál annyival öncsöbb a társaságnál és így ezekből a legvesztélyesebb közkázatuakból aránylag többet kap, mint a mennyit a többi termény közkázatu olbr, évről-évre nagyobb vesztéssel megmúkdik és ami a főbaj, egyáltalán nem fejlődhetik.

Vesztéssel működik azért, mert nála a rossz közkázatuak öszetömrölnek, a jó közkázatuak pedig számbavehetnek nem lévén, illetve a rossz közkázatuakl arányban nem állhatván, a közkázatu kellő megoszlottsága kivan zárva. Nem felejtethik pedig azért, mert egész megyék és pedig éppen a legjobb közkázatuak a jégbiztosításhoz való biztosítástól egyszerűen kizártatnak.

Valóságos kizártatnak, mert azt csak nem lehet a gazdától kívánni, hogy csak azért lépjen be a jégbiztosításhoz, hogy 12 évi kötelezettséget vállaljon magára és ennek tetéjébe a 12 éven át évente 20, 30 és több %-al több díjat fizessen, mint fizethet az Első Magyar Általános Biztosító Társaságnál, vagy bármely más, jól fundált biztosító részvénytársaságnál egy évadra!

Az hiszem megalatlaltam a nyujtást annak, hogy *hát kell* a jégbiztosításhoz az üzleten vesztienie és hogy miért nem fejlődhetik a jégbiztosításhoz az a minék 1887-ben a gazdákönzéségre remélte, egy hatalmas, valóban gazdárdekeket szolgáló intézménynek. Azaz nem lehetett, mert a vezetés, az intézkedési jog az adminisztráció egy részvénytársaság kezében

maradt, melynek minden egyéb volt érdekében csak az nem, hogy a jégzsöveltségben a szövözetkezi eszme diadalmaszkodjék.

Nemcsak az „első és magyar” részvénytársaság érdeke kívánta azt, hogy a jégzsöveltség ne prosperálhasson, itt két eszme állított egymással szembe és a szövözetkezi eszmének el kellett volna buknia.

Nem bukkott ugyan tényleg el, de annyit behizonyított a részvénytársaság, hogy a szövözetkezi 10 éven át feljődni képes volt. És erre a részvénytársaság ítélt, mert a ciklusok lejárattal azzal állhatott volna elő, hogy a szövözetkezi 12 évi fennállás után neki egy millió frjtába került azáltal, hogy az utánfizetési kötelezettség alól a szövözetkezi tagokat felmentette.

Hogy milyen után érte el ezt a célját, azt persze aligha vallotta volna be. Azt hiszem, kimutatnám, hogy ennek a szövözetkezi ilyen körülmények között más sorsa nem lehetett, mint a legjobb esetben a tepsédés.

Igen, ha a jégzsöveltség teljesen önállón működhetett volna, ha saját igazgatása lett volna, akkor több mint valószínű, hogy prosperált volna, mert akkor lett volna réz gonja, hogy a kockázatok kevéssé megozójának. De akkor talán elhatározta volna magát arra is, hogy ne csak a nagyobb esélyeknek kitett jég-biztosítást, hanem a tűzbiztosítási ágazatot is művelje, szóval nem jégzsöveltség, hanem tűz-és jégkár ellen biztosító valóságos *szövözetkezi* alakulat volna át, esetleg körülölet utánfizetési kötelezettséggel.

Ez persze nem lehetett érdekében a részvénytársaságnak, mert a részvénytársasági és szövözetkezi rendszer éppen úgy nem tűrik meg egymást, mint a hogy a víz sem tűri meg a vele ellentétes elemet, a tüzet.

Ha még tovább kutatom az okokat, melyek lehetnének teték ennek a szerencsétlen jégzsöveltségnek a prosperálását, okvetlenül foglalkoznom kell a költségekkel is.

A jégzsöveltség 1895. szármalja szerint volt díjbevétele (díjak és illetékek) 771,607 frt 70 kr.

Az 1894. decz. 31-ig kimutatott veszteség után:

4½% kamat	43,776 frt 47 kr.
Kárelvételi költségek	31,635 „ 09
Szerzési költségek	32,600 „ 58
Bélyegilletékek	11,228 „ 72
Bizalmi férfiak tiszteletdíja	3,250 „ —
Felügyelő-bizottság uti-költsége	700 „ —
Pósta-és vitelbérlet	3,604 „ 51
Központi igazgatásért	36,295 „ 61
Főigénylőkész igazgatási költségek	52,472 „ 80

Törlekés és gazdasági egyleti *jutalékok* 48,978 frt 87 kr.

(Törlekés és jutalékok egy tétel alatt nem számoltak el és sehol sem számoltak el egy tételben, csak a jégzsöveltségnél).

Tényleg kitett a gazd. egyletek jutaléka 1895-ben

3,118 „ 42

Eszerint a jégzsöveltség költségei 1895-ben voltak

218,682 frt 20 kr.

Evel szemben az Első Magyar Általános

Biztosítási Társaság 1895. évi mérlege szerint volt:

a díjbevétel 1,453,578 frt 30 kr.

Szerzési és igazgatási költségek a viszonth. utáni bevételek levonásával 202,580 frt 94 kr.

A szövözetkezi pedig volt 771,007 frt 70 kr. díjbevétele 218,882 frt 20 kr. költséggel.

A társaság pedig volt 1,453,578 frt 30 kr. díjbevétele 202,580 frt 94 kr. költséggel; kell ehhez kommentár?

Miután a jégzsöveltséget az Első Magyar Általános Biztosítási Társaság igazgatja, saját ügynökei szerzik az üzletet, tehát külön szervezete a szövözetkezi a vidéken nincs, mivel a tartsulati tisztviselők végzik a jégzsöveltség adminisztráció teendőit, a kárbeszél stb., az volna talán igazságos és méltányos, hogy a jégzsöveltség csak olyan arányban járuljon a *jégbiztosítás* költségeihez, mint az Első Magyar Általános Biztosítási Társaság a saját társasági jégbiztelési költségeihez.

Már pedig a szövözetkezi alapfeltevéli a 19. §. c) pontja szerint a szövözetkezi a tisz. szállítmány-és elbitorítás díjbevétele arányában is járul a költségekhez.

Ez a díjbevétele pedig körülbelül legalább tízszer annyi, mint a mennyi a jégzsöveltség díjbevétele és így sem nem igazságos, legkevésbé pedig méltányos, hogy ez a szegény jégbiztosítók hétszáz ezer frtnyi díjbevétele aránya helyett *hét millió* frt bevétel arányban járuljon a költségekhez. Ez amilyen kedvező és kellemes állapot a társaságra nézve, annyira igazságtalan és valóságos meggyomorító a szövözetkezi.

Ha a társasági és szövözetkezi díjbevétele arányban számítanának a költség, akkor a jégzsöveltség költségei évenként körülbelül 50%-al apadnának, vagyis körülbelül feledetté talán az a veszteség, melyről az Első Magyar Általános Biztosítási-Társaság a jégzsöveltségen, realizált.

Vagy talán azért adminisztrálja az Első Magyar Általános Biztosítási Társaság a jégzsöveltség üzletét olyan méreg drágán, hogy — előre látó a milyen volt — tényleg a várható veszteség fedezésére kötött oly szerződést a szövözetkezi, mely behozza neki a vámon (költség) azt, amit a révén (üzlet) vesz? Illetve behozza a díjbiztellet azt az 1,200,000 frtot, mit nagyfelülleg elenged a szövözetkezi mint veszteséget, melyet magára vállalt.

Érthető, hogy a jégzsöveltség felügyelő-bizottsága, de különösen biztosítói tagjai azért, hogy az Első Magyar Általános Biztosítási Társaság ebben a jégzsöveltségben részükre egy lehetetlen unkomot teremtel, melyben a társasági feleknek olcsóbban mér a biztosítást a társaság, mint a szövözetkezi tagoknak a szövözetkezi, ma már a *kibontakozást* keresik.

Hisz mindenki jogositva van saját érdekeit megóvni, ha ezt tisztességes vagy törvényes uton teszi.

Érthető ez, tekintve azt a körülményt, hogy ezek a jégzsöveltségi tagok, ha a jégbiztosítást egyesül — nem szívetik a kartelet szót — részvénytársaságoknál biztosíthatnák, a ciklusokból még hátralevő két éven át, összesen körülbelül 400,000 frtot takaríthatnák meg, nem is szólva az országos magyar kölcsönös biztosító szövözetkezi, melynél a megtakarítás, melyet elérhetnének, még jóval tetemesebb volna.

De ha az Első Magyar Általános Biztosítási Társaság nem volna hajlandó őket utalmazó karjaiból kiengedni — én ugyan azt hiszem, hogy ebben nem akadályozhatná meg őket — akkor megtakarítandó azt az aránylag óriási költséget és vessződséget, melylyel a szövözetkezi igazgatására jár, egyrészt a jégzsöveltségi tagok saját, kebelbeli biztosított feléivel.

Ezáltal a jégzsöveltségi tagok — a társaságnál a jó vidékek olcsóbb lévén a biztosítás — a hátralevő két ézedet alatt egy mindenesetre számbavehető összegű megtakaríthatnának meg, a társaság pedig nem veszítené, mert hiszen a jégzsöveltség központi és főigénylőkész igazgatási költségei egymaguk két év alatt körülbelül 175,000 frtot tennének ki, lévén az 1895. évi szármaladás szerint az *egyévi* költség *csak ezen a címen* 88,768 frt 41 kr., minek nagy része a jégzsöveltség felosztásai által megtakarítandó lenne.

Ily eljárással t. i. a jégzsöveltség felhasználása által — mert 10 évi sérelmet legalább kis részben jóvá tenné — sikerülne azt a magoson lobogtatott, de az idő vasfagtok, no meg a közönyből felébresztett gazdaságosság ma még kíméletese simogatótát meg lehetönsen elköpprt trikolort, a teljes erlongyoldóttát megmentenie.

Széjny Zsigmond.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

ROVATVEZETŐ: Monostori Károly.

A martfői Galloway magyar ke-reszlezes.

Az ezredéves tenyészmarhakiállítás után egy *Kistelek* hasábján nyilvános, mint privátum több oldalról felszólítottak, hogy Galloway vértünyésztesem eredetét és annak jelen állapotát kissé bővebben ismertetném — deklódkó gazdasáratársak. A kívánságnak a következőkben szívesen teszek eleget.

1885. május havában vettem itthoni Kis-Elemértől a béga-szent-györgyi uradalomtól négy darab Hasa-Galloway tehent, melyek nálam leelvéen, az egyik kikaböröz megphagymat magukban; később ezzel magyar teheneimet hágtattam fel, Galloway tehenekek pedig magyar bikámmal foytattattam meg. Az így létrejött egyedeket szintén beltenyészítés mellett egymás között párosítottam, így létesítvén azon 3-4 milliarás kiállításon volt alkalmam bemutatni, hol kitüntetésben részesültek.

Ezen egyedeket múlt évi decz hóban lefenyképeztettem és ugyanakkor méreteket vévén fel róluk, a következő eredményeket nyertem:

1. *Gál*, (39. ábra) 3 éves és 3 hónapos bika, ennek magassága a maron = 183 cm. Hossza a fejből a farfőig = 215 cm. Övmérete = 225 cm. Súlya = 862 kg.
2. *Rebeka* (40. ábra), idős tehén, magassága = 150 cm., hossza = 172 cm. Övmérete = 190 cm. Súlya = 508 kg.
3. *Rabits* (41. ábra.) előbbieknek bika-borja, 11 hónapos, magassága = 135 cm., hossza = 162 cm., övmérete = 107 cm., súlyja = 249 kg.
4. *Rife* (42. ábra.) szintén Rebeka-borja, de nem a fenti bikától, hanem egy már kimustrált saját nevelésű Galloway-magyar bikától.

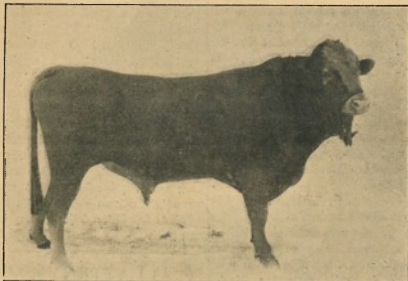
Kora 2 éves, 11 hónapos. Magassága = 148 cm., hossza = 170 cm., övmérete = 189 cm., súlyja = 506 kg.

Nincs szándékom ezen adatokból saját tenyésztesemre idélet mondani, hiszen a számok beszélnek, de ha hozzáteszem, hogy da-

czára annak, miszerint nálam nem duslakodnak ez állatok valami kiváló tartásban, és a borjak 6—7 hónapos korukig csak a fél tögy tejét kapják, mégis kijönvök évente átlagban egy tehén után k. b. 1500 literre, mely eredmény után, darázs nélkül és 1—2 hónapot ki-3—4 hónapot súlyt mérni járva, ugy gondolom, eléggé hálados jószágnak tarthatom anglo-magyarjaimat.

Korán fejlődő képességek is, mint a fentebbiekhol kitetszik, megvolna és ha tekintete veszzük, hogy aránylag vékony csontozatuk mellett elég tekintélyes súlyjal bírnak, ugy bät-

kárt nem tehet, annak legelőjét ganajával javítja és nem hagyja kiégni, mint rendszeren az oly legelők szoktak, hol csupán csak a ménes legel. Az angolok is előnyben részesítik a *szarvasmarhák* felett ezen és más szarvatalan állatokat. Nálam az istállóban levett fiatal lánit nem lehet, csupán a járnoskór-istállóban, de sajnos, egy alföldi gazdaságban, hol mégis inkább a gyorsabb igonvó jószágra vagyunk utalva, ezen marhafajtán nem használhatjuk járomban, különösen a miatt, mert mint majd mindegyik nyugati fajtát, ezt is lustábbnak kell émszerűnek a magyarnál.

30. ábra. Gál, 3/4 éves galloway hika. (Magassága 163 cm, hossza 215 cm, övmérete 225 cm, súlya 862 kg)

ran mondhatnám, miszerint mint hizó jószág első rangu anyagot képeznek.

Tenyészetem aránylag még igen rövid ideje — 10—12 éve — áll fenn, tehát még nem volt alkalmam nyávan a hizalást kipróbálni, csupán 2 év előtt 3 darab 2 1/2 éves tinót költöttem le a többi magyar és tarka göbnyók közé, de már azon alkalmammal is megőződtelen, hogy ezen szaru nélküli fajta marha, nemcsak, hogy *jónál előbb* elkészült, mint a többi, de azon felül a napi súlygyarapodása is nagyobb volt kb. 2 kg-al fejenként és a kereskedő állítása szerint „hochprima” kvalitásuak voltak.

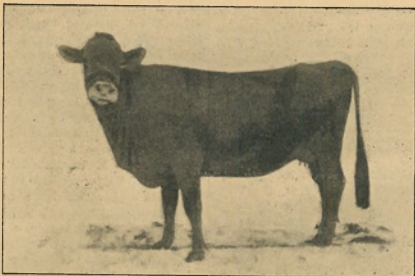
Jövöre már alkalmmal lesz, mintegy 10—12 drb 2 1/2—3 éves tinót hizóba fogni és minden esetre utána fogok járni, hogy a vágó súlyszázalékok megismerhessem, hiszen nem lényegtelen az különbözet, ha a mérésos tudja minő marhával van dolga? Angliában s részben Amerikában is már évek hosszu sora óta, mint hizó marha a Galloway viszi haza a kiállításokról az első díjat. Sajnos, nálunk még ilyen díjazások nincsenek.

Mint eléggé figyelemre méltó körülményt megkívánom még jegyezni, hogy daczára az eleinte szarvált és szarvnélküli kereszteseknek, az ivadékok 90%-ban szarvnélküliek maradtak; előfordul azonban még ma is, hogy egyik-másik rövid kis szarvat kap, mint vissza-tölt az ós-szülőkre, de ezeket a tenyésztésből kizárom.

Jelenleg állományom 23 db részben le-ellett 4—5 éves, részben a tavasszal ellendő 3 éves előhisi tehén és kb. 50 db különböző koru és ivaru növendékmarha. Színik a sikerült kereszteseknek majdnem *egyszínű vörösbarna*, de vannak vöröstarhák, sőt tiszta szürkek is, mint a magyar fajta, de ezeket lassan-kémi kímálom, miután törekvésem az egyszínűség, t. i. a vörösbarna.

A mi a különbözet illeti az eredeti angol és a magyarral keresztezett között, ez főkép az utóbbi nagyobb testalkata, valamivel erősebb csontozata és ami hazánkban a földolg az, hogy nem finnyás jószággal van dolgunk. Ez együtt járhat a ménessel, abban szarvával — mely nincs —

Megjegyzem még, hogy ezen keresztesei kísérletem koránt sincsen befejezve és csak éleg multán mondhatom el *talán*, hogy sikert értem el; azt azonban már ma is a legjobb lelkiszerint ajánlhatnám az illetékes köröknek, tennének kísérletet egyik vagy másik magyar kir. ménésbirtokon ezen kereszteszt marhával, hiszen, sőt megvagyok győződve, hogy ott hamarabb és szebb eredményt mutathatnának fel,

40. ábra. Rebeka, öreg galloway tehén. (Magassága 150 cm, hossza 172 cm, övmérete 190 cm, súlya 508 kg.)

mint én, hiszen többet is áldozhatnak, mint a magamszöru *külső-küzdő*, de *bivra-bivó* szegény magyar gazda.

Kövér János.

Ha a közölteket jól értjük, Kövér ur egy oly táfajtát óhajtat létesíteni, amely az igonvó képesség fejlődésével, de az egészséges, ellenálló szervezet megtartásával közepes tejelő, de előszörű vágómarha legyen, nemcsak a magyarándó jóval gyorsabb fejlődésével, hanem nagyobb súlyával, jobb vágó százalékával és jobb kvalitásu hússával is.

Ezt a czélt hazai viszonyaink között in dokolatlannak mondani nem lehet, bár igaz, hogy a simmenthali s részben a borderses marháknban már is oly kézs állatok bírnak, amelyek nem is két, hanem háromirányu hasznosításban is igen figyelemre méltók.

Részinkről nem kötelekünk az itt közölteket után abban, hogy továbbí okszérű eljárás esetén az eddigieknél még szebb eredményeket is elér Kövér ur, ha vfrírisztó tiszta Galloway-nak időnkintí beszerzésétől vissza nem riad. Az olyan rokonságban való tenyésztést ugyanis, a milyent Kövér ur folytat, nagy körültekintéssel, egyidejű veszedelem nélkül lehet üzni, de sokszor nem a már elégt gyors fejlődést se lehet fenntartani vagy éppen fokozni az individuumok szük tartásával. Mennyiben fogja tehát megdrágítani a produkeziót a vér-fríssító anyagnak beszerzése — mely nálunk nincs — és a jobb táplálás, azt nem tudjuk kiszámítani, de látjuk, hogy meg fogja drágítani s akkor azant kérdés, hogy hasznossal jár-e az.

Angol kereszteseket mások is hajtottak végre s bizonyosan azért hagytak fel vele, mert számadásaikat nem találták meg.

Csak szerencsét kívánhatunk hát Kövér urnak ez érdekes és most már intenzióban is ismeretes kísérletéhez, melyet jobban szü-tött tenyészítők, véleményük szerint is, az eredményre való nagyobb kilitással hajthatnának végre, különösen azzal a czélzattal, hogy *vágóáru haszonjegyeket produkáljanak*. Mert a táfajtává való alakulásában, mi — hazai spe-cialis viszonyaink között ez idő szberint, sajnos, nem bízhatunk.

Rovatvezető.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Mezey Gyula.

Minő legyen a jó répamag?

Minden vetőmagtól elősorban azt köve-teljük meg, hogy az *azonos* legyen, azaz: ne csak olyan faj, hanem olyan fajta, illetőleg változati is, amilyent vetni szándékozunk, amit tehát kerestünk.

Ami a fajt illeti, a répamag vásárlásánál e tekintetben nem igen lehetünk a megcslátás veszélynéke kitéve, mert a burgundi répának (Beta vulgaris L.) olyan könnyen felismerhető magja van, hogy helyette másféle magot kinalni nem igen jut semmiféle kereskedőnek eszébe.

De már ami a fajta, illetőleg a változat felismerését illeti, ez nagyon nehéz, ugy, hogy e tekintetben a magvizsgáló állomások sem adhatnak a legtöbbször ubahatást, mért is a vásárló körében az eladó megbízhatóságára

van utalva, mert az esetek túlnyomó részében csak maga a répatermés ad feleletet arra, hogy olyan fajta, illetve változat volt-e a mag, mint a minőnek vették? Azért az a gazda, akit a fajta vagy változat tekintetében rászédtek, csak utólagosan a termés megvizsgálata után kereshet kárpótlást.

De ha a vásárolt mag fajtája, illetve változata bizonyos volta is, nagyon szenvedhet a gazda, ha a mag nem megfelelő; elsősorban, ha annak csírázóképesége nem eléggé jó. Daczára annak, hogy a mag csírázóképeségét a mag vagy a magmustra megérkezése után rövid idő múlva meglehet állapítani, s daczára, hogy a magyar vetőmagvizsgáló állomások a csírázóképeség megállapítását gazdák számára ingyen végzik, a magyar gazdákönosztás iránylatlanul csekély répamagot vizsgálhat a vetőmagvizsgáló állomásokon.

A német gazdák e tekintetben egészen mások. A német gazda a vásárolt magot rendszeresen megvizsgálja s szorosán ragaszkodik ama követelményekhez, melyek a jó áruval szemben felállítanak.

A német integvizsgáló állomások legtöbbje s a német gazdák is általában, az ugynevezett *magdeburgi követelményeket* tartják zsinórmértékül a burgundi répamag jószágának megítélésénél. E követelmények a következők:

1. A vásárolt répamag minden kilogrammja adjon legalább 50,000 csírat. (*Haazndatási érték*).

2. A nagyszemű czukor-és takarmányrépa minden 100 drb magja (termése) adjon legalább 150 csírat.

3. A kissetűű czukorrépa minden 100 magja (termése) adjon legalább 130 csírat.

4. A kissetűű takarmányrépa minden 100 magja adjon legalább 120 csírat.

3. A csíráztatásnak kitett 100 magból, 14 napi csíráztatás alatt, ha a répamag nagyszemű: legfeljebb 20 mag, ha a répamag kissetűű: legfeljebb 30 mag maradhat csírázatlanul.

4. A répamag víztartalma 15%-nál nagyobb ne legyen; de az árú az esetben ha 17%-nál nem rug többre a víztartalom, szintén elfogadható oly kikötéssel, hogy e 2%-nyi

ségére néznek, hanem megkövetelik azt is, hogy a mag nedves ne legyen. Ugyanis répamag nagy nedvszívóképességgel bír s a felvett vizt szűz növeli; az ilyen nedves mag vásárlásánál azután a gazda, aki nem tördök e vásárolt mag víztartalmával, a vizet is a répamag árában fizeti meg.

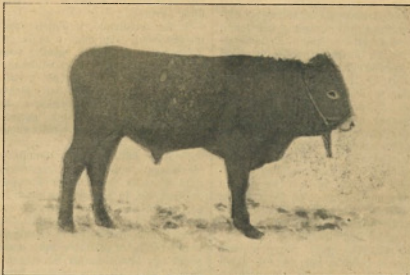
Poroszországban, mint azt *Maercker* dr. a hallei gazdasági kísérleti állomás jelentésében előadja: a múlt évben a répamag aratása idejében folyton esős idők jártak, miert is nem igen lehetett a répamagot szárazon betakarítani. Hogy tehát normális víztartalommal bíró

ban, a midőn a kedvezőtlen időjárás miatt a répamagot nem lehetett szárazon betakarítani. #

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Sorvetések és sorvetőgépek.

A vetés a mezőgazdasági munkák közt, egyike a legfontosabbnak, s ugy a kézzel, mint a géppel való vetés igen figyelemre méltó munka. Illő, hogy a gazda e munkával teljesen tisztá-

41. ábra. Rabi, 11 hónapos galloway bikaborjú. (Magassága 135 cm., hossza 162 cm., övmérete 167 cm., súlyja 349 kg.)

át szállíthatassanak, a nagyobb megkereskedők és magtermelők könnytelenebb voltak a magyaktól forgalombahozatal előtt mestersegesen szarítani. Már most felmerül az a kérdés, vajjon az ilyen mesterseges szarítás nem árte meg a magnak, nem szenved-e miatt a mag csírázóképesége?

A hallei kísérleti állomás növényntani osz-

ban legyen, s azt úgy végezze, mint az adott viszonyok és körülmények megkívánják.

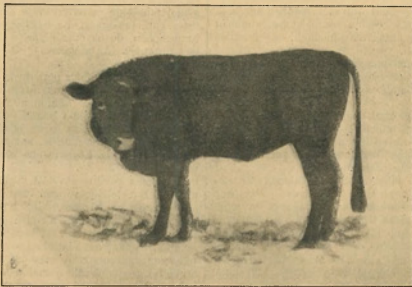
A mai viszonyokat tekintve, a vetőgépek rohamos gyorsasággal terjedtek el, nagyobb gazdaságok és uradalimokban a vetés majdnem minden neme géppel történik, mert a munka egyenletesebb, vetőmagban nagy a megtakarítás, s a sorvetőkkel alkalmazása a sorvetések-nél válik lehetővé. Múlt évben kísérleteket tettem, egy és ugyanazon táblán, egyenlő talajminőséggel, a vetést egy napon végezve. A vetőgéppel vetett terület adott kat. holdanként buzát 1931 liter, vagy 15'83 q., míg a kézzel vetett területen a termés csak 1585 liter vagy 12'68 q volt. Elég bizonyíték arra, mily nagy a különbség a kettő közt.

A kézzel való vetés, még kisebb birtokonál is, hova tovább mind hátrébe szorult, s azt az elért eredmények, melyek a gépek mellett szólnak, teszik megfajthatóvá.

Ha azonban figyelmesen vizsgáljuk egyes vidékek vetéseit, ha körülmenyesen tekintünk szét, még nagyobb uradalimokban is látható, hogy a vetőgépekkel s ezzel a sorvetéssel nem mindenütt alkalmazták akként, amint azt a munka fontossága, s a sorvetőkkel alkalmazása feltétlenül szükségessé teszi. Valóban oly számalomramelő munkákat láthatunk, mikről e helyen megemlékezni már csak azért is igen szükséges, hogy a gazdák nagyobb figyelmet fordítsanak a vetés munkájára, mert hogy ezt sok helyen elmulasztják, azt mutatják a szőlőben, hosszabban látható kacsaringók, tekervényes, girbe-girbe sorok, a dupla vetések, az üresen maradt területek s végre a soroknak egymásba vágása és keresztzése, melyek minden elgondolható és megfajtható ok nélkül, valóságos geometriai figurák képében állanak a figyelmes szemlélő előtt.

Már pedig ha sorvetőgéppel dolgoznak, akkor méltán el is várható, hogy a sorok egymástól távolagsa egyforma, s az irány pedig teljesen egyenes legyen, akár kapás, akár kalászos növényt vetnek.

Igen sok uradalomról tudom, hogy a vetőgépek beállításra a gépészre van bízva. Mennyire helyes-ez, tegeren róla bizonyosságot a leg-

42. ábra. Rífte, 2 éves galloway szűz. (Magassága 148 cm., hossza 170 cm., övmérete 180 cm., súlyja 500 kg.)

súlykülönbségnek megfelelő összegbe a mag árból levonatik.

5. *Nagyszeműnek* nevezik az olyan áru, a melynek 1 gr.-ja (tisztított állapotban) legfeljebb 45 magot tartalmaz; *kissetűűnek* pedig az olyan, melynek 1 gr.-jára 45-nél több mag esik.

6. Az idegen anyagok (rögök, szár-és levérészletek, esetleg gyom stb.) az áru súlyának legfeljebb 3%-ára rugthatnak. (*Tisztaság*). A fentiekből látjuk, hogy a német gazdák nemcsak a mag tisztaságára és csírázóképes-

tályának megfigyelései szerint az esetben, ha a szarítás akkor, midőn a mag még nagyon nedves, lehetőleg alacsony hőmérséklet mellett megfelelő elővigyázataltal történik (a szarítás vége felő már magasabb hő is alkalmazható), a szarítás nemcsak nem csökkenti, hanem kissé fokozza a csírázóképeséget.

Ebből az következik, hogy a gazda még az olyan éveken se engedjen 15–17%-nál nagyobb víztartalmat meg a vásárolandó mag-

) Lásd: Illustr. Landw. Zeit. 1897. évi 15. sz.

szébb területi táblák nem éppen szabályos vetés.

Hogy a vetés pontos és kifogás nélküli legyen, fölkellének tartom, hogy a gazda a munka legapróból részletét is ismerje, s annak keresztelvényét sem gépészre, sem hajdura vagy kocsisra és bérére ne bizza, megakkor se, ha teljesen begyakorolt munkásokkal rendelkezik, mert ha e munka után a fenti eredmények láthatók, az bizony a gazda egészségügyi bizonyítványát tünteti fel a táblákon is.

Földológ, s legelő tenőző a gép beállítás

lévén, e tekintetben a gazdának a következőkre kell figyelemmel lennie.

A vetőkorok rendszeres elosztására szolgál a vetődeszka, melyet mindenki, ha még nem volna kevés fáradsággal és költséggel előállíthat. E deszkának oly hosszuknak kell lenni, hogy a két hátsó kerék közé pontosan beilleszthető legyen.* Ezen deszkára pontos mérésrel rágegyezük a méreteket a legkisebb távolságot a legmagyabb sávra. Mekkoraik legyenek a sáv-távok, hány kapát alkalmazunk, melyik fogaskereket tegyük stb. azt mindig az elvetendő növény mondja meg, s a gép beállításánál célszerű a gazdának tanulmányaira, tapasztalataira, és ismeretire támaszkodni inkább, mint a gyárakból kapott néha nem elég világos utasításokra, mert ezekkel ilyen sokszor megakad munkájában. Ha már a kapátok rendben vannak, a vetőknalat vagy merítőkereket és fogaskereket feltöltik, következik a gép beállítása, mire nézve két eljárást követve, bármely sorvetőgépet tetszés szerint beállítjuk.

1. Ha azt akarjuk, hogy a gép a hátsó kerék által hagyott nyomba vetessék, akkor a *vetődeszka* (a két szélső kapá közti távolság) *felébe adjuk vagy levonjuk azon különbséget, melyet a sávotávolság, a szélső kapra és kerék közti tér ad; a gép hátsó kerék távolságát megadjuk, a kerék és szélső kapra közötti tér, akkor a különbséget a vetőterület felébe adjuk, ellenkező esetben abból levonjuk s az így nyert hosszúság a meg azon méretet, melyre az első telegyű kiüszünk két felől mindkét irányba.*

2. Ha pedig a beállítást az első kerék által hagyott nyomba akarjuk eszközölni, akkor a *vetődeszka felébe adjuk a kerék és szélső kapra közötti távolság felét, s a kapát hosszúságú húzzuk ki az előbbi módon az első telegyű mindkét irányba.***

Ezek után próbavetést csinálunk, a mit tennünk kell azért, hogy lássuk, vajjon a gép a kívánalmaknak megfelelő munkát végez-e s hogy aztán a próba alapján kiszámíthatassuk a vetőmagszükségletet. Természetesen nem szükséges e végül a szerkesztőknek csemegéd hold területet bevettetni, a mint azt már tényleg, egy túlságosan bepraktizált gazdától láttam is.

A már beállított vetőgép azon hátsó keréket, mely fogaskerekek van ellátva, felemeljük s azt telegyő körül egyforma sebességgel annyiszor fordítjuk meg, mint a fordulók száma 0'25–0'50 vagy 1 fordulatnak megfelel s így a magszelvénybe öntött magból annyit vet el a gép, mint fog vetni kin a táblán. E vetőmagot ponnyán felüggyük s lemérésre után akar az ír, akkor a súlymennyiséget könnyen kiszámíthatjuk.

Hogy a kerék hányzóra fordítandó meg telegyő körül, azt a következő módon számíthatjuk ki:

A fogas kerékeké ellított hátsó kerék kerülete megmérendő, valamint a két hátsó ke-

rék közti távolság is, s ezen számok sorzata azon azon területi nagyságot, melyet a gép telegyőnek egyszeri megfordulása alatt vet be. Ezen mennyiséggel elosztandó egy hold ölelének száma (akár 1200 □ öl akár 1600 □ öl) s a kapott eredmény mutatja az 1 holdon történő fordulások számát, midőből $\frac{3}{4}$ vagy $\frac{1}{2}$ holdra a számítás igen könnyű leendő. Ezen számadatok nagysága természetesen mindig a gép nagyságtól függ s más a 9 és más a 17 vagy 21 soros vetőgépnél.

Sorvető gépnélket a leírt módon beállítva, megkezdhetjük a munkát.

A szabályzatban beállított gép csak úgy fog jó munkát végezni, egyetlen sorok csak úgy keletkeznek, ha a gazda a következőkre fordítja figyelmét:

Az elvetendő területen azon irányba, melybe vetni akarunk, a tábla azon szélén, hol a vetés elkezdjük egyenes vonalattal tűzünk ki jelzőrudakkal, s a vetőzsinórt a rudak mellett kihúzzuk, s a gépet a zsinór mellett úgyelve vezetjük végig; az eljárással nyérjük azon egyenes nyomot, melyre ha szigorúan vigyazunk, minden sorunk egyenes leendő, s köztös sorok vagy üres területek nem keletkezhetnek.

Azon körülmény is fennforoghat, hogy oly hosszú vetőzsinórral nem rendelkezünk, mint a tábla hosszúsága kívánja; könnyen megtéha magán a gazda az által, hogy kétszer sőt háromszor is használhatja azon zsinórt, csak jelzőrudat legyen elegendő.

Ezután már csak arra kell vigyáznunk, hogy a nyert irányt el ne térjünk s a sorok egyeneségét úgy biztosíthatjuk, ha a gép további vetését ügyes és erős eszlédre bizzuk, ki a gépet vezesse, s nem a gép út. Ajánlatos és czélzerű, ha a gépvezetésnél ugyanazon egyént állandóan alkalmazunk, s ha e munkát neki munká meggyarázunk meg, a gépet 2–3 fordulóra magunk vezetjük, a gép körül teendőket neki megmutatjuk, egyes fontosabb részeket többször ismertetünk vele, így idővel gyakorlott gépvezetőt nyérünk, ki a munkát kívánalmainknak megfelelően végzi.

A kapák után szintén ügyes munkásra van szükség, ki vigyázzon, hogy azok ne duguljanak, a kapák alá kerülő hantokat, a munkára, vagy egyéb tisztalanságokat eltávolítsa, a magvezető csöveket rendben tartja, a gépet szükség esetén szabályozza, midőn a tábla szélén érnek azt felemeli, a fordulást után leereszi.

A gépnél minden esetben a lögcs sokkal jobban mint az öklöriga, mert a járás egyenletesebb, gyorsabb s a vetés szabályainak megfelelőebb.

A fordulókobla a gép mindig elzárandó, s a tábla szélén mindkét oldalon vetetlen hagyandó, s ha az egész terület be van vetve, az is, keressze bevetendő. Az így végzett munka teljesen szabályos leendő.

Legyen tehát tekintettel minden kezelőgép vezetőre, hogy a sorvetés és a munkára alkalmazza legmegbízhatóbb eszlédjét, ki azt huzamosabb ideig kibirja, mert praktizáló merem állítani, hogy a gépvezetés fárászott munka, s az egész tested, de főképp a kar feszítő izmait nagyon igénybe veszi. Figyelmet ügyesebb követni a munka; egyes népnélk azonos, s tud ügyes és szorgalmas is lenni, ha akar, csak binni kell vele tudni.

Pál Miklós.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

186. sz. kérdés. A már megjelölt 172. sz. kérdés és az arra oly kimerítően adott felelet kiegészítésül bátorkodom még alábbi kérdéseimre szives felvilágosítást kérni; u. m.

1. Hogy mennyi mák kell egy 1200 □ öles

hold bevetéséhez? Mikor és milyen széles sorokban, milyen földbe kell azt vetni? és hány-szor megkapálni?

2. Miután a Majerszky-féle IV. számú viznyomása olajajáték nyomot beszerznie, mely 113.000 kilogramm akorom képes kifejténi, kérdem, hogy lehet-e az ezen géphez hozzáadott és a napraforgó mag készítéséhez készült fazékban a mákot is kiszájtani, akár pórkölt, akár pórköltetlen állapotban? Szükséges-e a mákot úgy pórkölt mint pórköltetlen sajtólásra előbb megzuzni? Egyenő mennyiségű olajat ad-e pórkölt s pórköltetlen mák? A nyert mákloajat kell-e szűrni vagy valami egyéb kezeléssel alávetni, hogy megfelelő áron eladható legyen? s esetleg mily szűrő vagy más eszközök kell ehhez? Vártil pedig, hogy a készítés után a mák legelőszerebbi mák kiszájtással eszközölés.

F. L.

187. sz. kérdés. 8–10 éves, közepes erőben lévő magyar járműökrököt számdéköz 4 óra terjedő hízalásra, április 1-én letöltöm. Rendelkezéseim áll:

az első és második időszakra, 1000 kg. elősúlyra számítva, naponta 40 kg. takarmány-répa;

továbbá az egész hízalási időben elegendő jó minőségű vörös here-széná, II. oszt. rétszéná, tavaszi árszámra, heropolya, tengeri dara, árpadara, buzakopra és olajkopra, mely utóbbi felérészen tökmagból, felérészen pedig repeszől állítottak elő.

1000 kg. elősúlyra milyen arányban keresszem a felsorolt takarmányokat, tekintettel arra, hogy takarmányrept csak az első és második időszakban (80 napon át) etethetek? továbbá mennyi darált söt nyujtsak naponta a hízókra? és milyen időben eszközöljem az itatást?

Arad.

L. S.

Feleletek.

A mák természetéről és a mákloaj tisztításáról. (Felelet a 186. számú kérdésre.) A mákloaj egy 1200 □ öles hold bevetéséhez, az esetben, ha a vetés szőra törékeny, 45–6 kg., a sorvezetéshez, ha az 30–45 cm. sávtráva törékeny, 2–3 kg. vetőmag szükséges. Legelőszerebbi sorba az 30–45 cm. sávtrávában a talaj minősége és termő ereje szerint. Az elvetés kora tavasszal, ha lehetséges még márczius hónap, de októvelnél április hó első felében történjen. Az alátartás 15–20 cm.-nyire eszlédzőlendő.

A mák legjobban porhanyó, melyretergű mestartalmu vlytalogalton, továbbá jó termőerőben lévő homokos talajra is, míg a kötött agyagtalajt legkevésbé szereti. Legjobb öltetemenye a trázgatót kapás növény, de vethető löher, lucerna után is, valamint jó díszlik új törésben is. Legkevesebb sikerül gabona után.

A mák gondos miveltést kíván, minthogy a gyomok a felidés igen hátráltatják. Az áposítást meg kell kezdeni, mikor a növény üjnyit magasságyára megnőtt. Az első áposítást gyomlálás, és kapálásban áll. A kapálás megismétlendő, a mint azt látjuk, hogy a sorközök újbol gyomosodtak. A második kapálást öszszeköltjük a ritkításal, a midőni is a növényeket a sorokba 15–20 cm.-nyire ritkíthatjuk ki. Ha szükséges, a harmadik kapálást is eszlédzőlendő; ezt kapálást azonban sekély töltőgetés is helyettesítheti.

A Majerszky-féle gépek a mák kiszájtólásához is használhatók; tehát úgy a pórkölt valamint a sajtolt gép is. A mákot feldolgozó elözt meg kell zuzni, mert így a kiszájtólás könnyebben érhető. A pórkölt mák több, de kevésbé értékes, és nehezebben tisztítható olajat ad, mint a pórköltetlen kiszájtolt. A kiszájtólást úgy a hurás mellözethető legyen — eszlédzőr leendő flannel között végzetténi. A mákloaj nyersen is értékesíthető, de lehet tisztíthatni is. Tisztításra különösen a melegen saj-

*) A vetőkorok elosztására szolgáló u. n. vetődeszka vagy mintadeszka helyesebben szerkesztendő úgy, hogy azon a hátsó kerékek nyomai is megfelelően rajzolva a lyukakban a deszkák hossza sávra ugyan vetőgép szélességénél. Ez azért jobban, mert a beállítás pontosabban s biztosabban lehet úgy végezni, ha a vetőgép hátsó kerékek rajta a deszka s így a deszka nem mozdogat, mintha a deszkát a két kerék közé dugják, hol esetleg elcsúszhat.

*) A vetőkorok beosztásának más, egyszerűbb módja is van: a fenti beosztás az egyes sorok között, mert mintadeszka nélkül így módon a kapkát beosztani nehezebb.

Ha azonban ezt a felsőbb beavatkozás nem akarjuk bevárni, akkor nincs más hátra, mint az örvénylenek levezénylőbb taktikájához folyamodni. Kérd elenzt kard, kartel ellen kartel. Ha a dolgok természetén azt hozza magával, hogy a mitrágya-gyárak kartelbe állanak, hozza magával a dolgok következménye, hogy a mitrágyavásárlásra utal gazdák is álljanak kartelbe. Nem olyan hoszokiránymentesség az. Ne legyenek többé a gazdák, mint egyszerűen a mitrágya-üzemeltetőkkel szembe vetve vidéki egyesületeink, ezek meg az OMGE-nél; az így összetűt vagy megrendelés teljesítésénél könnyű lesz azt a módot megtalálni, melyvel gyárosaink kartelje hatástalanra tehető.

Hanem hát minderről volt már szó régebben is, de nem történt semmi. Már pedig a ki tenni akar, az ne panaszkodjék, vagly a panaszokozásra méltónak találja a helyzetét, igyekezzék javítani azon.

Mintán a védekezés módja ezúttal a gazdáközönsg kezében van, a dolg csakugyan úgy áll, hogy ezen az új kartelen meg sem szabad tönúdnök, ha csak nem akarjuk nyílt bizonyítékát adni annak, hogy ügyesünknek s erélyünk semmiféle hatályos védekezésre nincsen.

Ferstl János.

1892—1897.

Mint már lapunk mult számában hírdült a köz, a kezeshelyi tanári kar egyik szereltesztés kiállításában állt tagja, **Ferstl János**, átteadón, 35 éves korában elmenty, boldogult, noha már évek óta kínos betegség gyötötte, kiülő bizalommal s szakértelemmel vezetve a vegynai tanszék egy részét s a vegykiserleti állomást. Utóbbi időben azonban lapangó betegség kétszerez erővel tört ki rajta, úgy hogy karársal s orvosra tanácsra a felévi vizsgák után, egy havi szabadidőjét követően, Arcoban megrosszolt egészsége helyreállitása végett. De a mit hosszu évek Jeromoltak, az egy havi idővel már nem volt képes felépíteni. Testben s lélekben megtörvő érkezett március 17-én vész közhelyre. Az utolsó napokban nővér szíze ápolására, de már ez sem segített rajta. F. hó 27-én reggel 8 órakor a bémnyetlen halál kiszóllotta az éltk sorból. Temetés 28-án d. u. 4 órakor ment végbe. A szertartást dr. Dunst Ferencz apátplébanos végezte. A ravatalra a magyar-óvári akadémia tanártestülete, a kezeshelyi főgimnázium tanártestülete, a közszélyi tanintéző hallgatói s a megboldogult személyes barátai szép koszorúkat helyeztek. Hát tetemét órási közönsg kísérte az örök nyugalom helyére. Sirjánál *Szentöl* Dezős III. évsz hallgató mondott megbeszédet, az ifjúsági zenekar pedig buszenél bevezőszaltta el a megboldogultat. Áldás hánvaira!

VEGESEK.

Mai számunk tartalma:

Meghívó.....	Meghívó.....	XIV. tényezéslátórsár.	Oldal
Tavaszi lúsválsórsók.....	469		
Magyar gazdák jogbiztosítói szövetsége. Szónyó Z.	469		
A német gazdák tanulmányútya Magyarországn.	470		
Mitrágyagyárak kartelje.....	475		
Ferstl János.....	476		
Állattenyésztés.			
A martfői Galloway magyar keresztésés. K. J.....	471		
Gazdasági növénytan.			
Mínó legyen a jó répaszép?.....	472		
Gazdasági gépészet.			
Sorvelésék és sorvelésgépek. Fáy Márk.....	473		
Levegéskérny.....	474		
Vegyészek.....	476		
Kereskedelm. lézede.....	479		
Kereszkertöl izenetek.....	480		

Kinevezés. A földművelésügyi m. kir. miniszter **Csehdó Sándor** öntözésihas gazdasági gyáronkótól a m. kir. állami mezőgazdasági s a földölvi koronauradalom tisztelölvi létszámában gazdasági segédő kikinevezte.

Külfutetés. A király **Vargha Imrének**, a ménesi vegyészlelérsókla igazgatója, mint az országos Széllő-ölyvényvezénylési Részlegzettség vezérigazgatójának, a közgazdaság és különösen a szőlészet és bográdszág terén szerzett érdemei elismerésül, a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

Meghívás. A földművelésügyi m. kir. miniszter **Zsitnyay János** ledmészorvele lakost Trenészn városmege püchő járására néve az állandó gazdasági tudósölvi tisztölvi haza meg.

Halálhír. **Öv. Pócs Lajos**on, szül. **Krájner** Laura asszony, élte 74-ik évében meghalt Ást-Pákoson.

Agarizmus és pártpolitika. Az Országos Kereskedelmi és Iparcsarnok e hó 29-én tartott közgyűlésén dr. **Matlekovich Sándor** elnök megnyitójában olyan kijelentéseket tett, melyek habár egyenesen nem hozták jntéztettek is, szó nélkül azokat még sem hagyhatjuk. Nem hagyhatjuk pedig szó nélkül kijelentésének azt a passzusát, amelyben az agráriusokat a reakciói vadjálya elletti s a néppárttal keveri vérokonoságra, mert ha ez a felgatos utat talánfa egyesek meggyözödséhez, akkor nem egy jó hazafi visszahuzódnék az agrárius mozgalmaktól, csak azért, hogy a reakciói vadját ne süthessék rá s hogy ne imputálhassanak törekvéseinek pártpolitikai célzatosokat. Ez a gyanúsítás már nem új a keletől, söt egyes körökben uralkodóvá is vált; és ennek a gyanúsításnak terjesztölvi mindig azok voltak, kik egyéb argumentumokból, egyéb támadó eszközökből kifogyva, ily módon törekedtek a merkantilis érdekköröket nyugtalanító közgazdasági áramlatok erejének s hatásának a gyengítésére. A nagyközönsg, amely rendszerint a hallottak, olvasottak után alkotja meggyözödséit, nincsen vértveze az ilyen világra szórt s rossz magyarázatokra vezető állitásokkal szemben. Hát éppen ez készte bennünk annak kijelentésére, hogy a Matlekovich kijelentésében alap nélkül való s rosszakartú tendenciáit látunk meghalhatkozni. Az elől természetesen nem lehet elzárkozni, hogy az agrár mozgalmak vezetői — épp úgy, mint bármely más terén szereplő egyesítégek — valamely politikai pártköz ne tartozzanak. Nincs ma egyetlen politikai párt sem, amelynek tagjai közül többen-kevesebben a közelmúltban lefolyt közgazdasági mozgalmakban szerepet ne viseltek volna; és éppen ez mutatja azt, hogy az agrár irányzatú olyannak tartottak valamennyien, amely ma sem egyik, sem a másik politikai párt irányzatán nem képviseli, amely tehát semleges terén folyik le. Így fogják fel az agrár törekvéseket Ausztriában is, s ezt legjobban bizonyítja a most megalakult új parlament, melyben az agráriusok minden pártmelyalában előkelő helyet biztosítottak maguknak. De ennek így is kell lenni, mert mihelyt az agráriusok egyik vagy másik politikai párt célzatiainak szolgálatába állanak, attól a percztől fogva elvesztenék hitovatosságukat arra néve, hogy Magyarország gazdáközönsgét képviseljek. Ezek szerint könnyen felgatható, miert szeretnék sokan úgy

látátni az agrár mozgalmakat, mint egy szűkebb politikai kör stréberkedését. De éppen ezért az agráriusoknak legfőbb feladatát a közgazdasági politikai irányzatnak egyéb politikai célzátólól való semleges tartása képezi; s csupán ennek köszönhetik, hogy Magyarországn, ahol az uralkodó áramlat elletetés közölvi állapontból kiindult minden politikai akció illuzórs maradt, az agrár mozgalmak olyan eredményeket vittek ki, amelyeket az uralkodó tényezők semmiféle szűkkörli politikai stréberség által nem engedtek volna kezükből kicavarítani. Ezeket az eredményeket tudomásul venni s belölük bizonyos következtetésekkel levonni legalább is megköveteli az észlelyesség, főként azok részéről, akik irányjelző fontossággal kívánják látra vetni egyesítésgük szülát. „Tempora mutantur...” mondja a latin közmondás s ez arra int, hogy az idők jelét figyelemmel kísérjük, mert valaki ezt nem teszi, könnyen hasonlatossá válhatik egy régi kor maradványához, aki lovagvárbába húzóda fel, nagnak és hatalmasnak hiszi magát, bár a változott viszonyok helyzetét minden veszedelmestőlöl és komolyagától megfosztották.

VI-ik díjválasztás és díjugratás. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület” és a „Lötényésztés emelésére alakult részvénytársaság” az előző évek szokásához híven ez évben rendez díjválasztás és pedig május hó 12-én. A díjválasztás iránt a fővárosi sportkezőbe közönsgébe eddig is rendkívül érdekelődött tanúsított és valószínű, hogy ez az érdeklődés ez évben még talán fokozottabb lesz. A díjválasztás célzailra már eddig is számos értekezés (tisztelölvi díjat adó) bizottságrendelése. Tíz díjnyertes adományszóllat eddig: **József Fehérvári, Ötölvi Fehérvári, Lokovics Rudolf** herceg, a m. kir. földművelésügyi miniszter két díjat, a **homódelmi miniszter**, a **közös hadigimnázium, az Osztrák honvédelmi miniszter**, a **Magyar lovaregylet**, a **bécsi „Joye Club”** és végül a „Lötényésztés emelésére alakult részvénytársaság” 8000 forint pénzadíjat. A rendező-bizottság a díjválasztás tervezetét szétküldte az összes hazai, osztrák és németországi lovasszeredeknek és minden szükséges intézkedés a versenyek biztosítása érdekében már megtett.

VI-ik tavaszi lúsválsórsó. A VI-ik tavaszi lúsválsórsó hónap, azaz ápríl hó 4-én nyílt meg és három napig tart. A vásárra 170 db lovat jelentettek be s a vásár az eddig évsz legelső hánnapján, éltök megkezdte. A vásár rendezésén élénk **Andrássy Sándor** gróf, élők él. tagjai **Dóry Ede**, **Egán Ede**, **Forster Géza**, **Horváth János**, **Kisfaludy Sándor**, **Kovács Sebestyén** Endre, **Luszbacher Miklós**, **Szapáry Iván** gróf, **Székényi Aladár** gróf, ifj. **Székényi Imre** gróf, **létők Jozsefszékny** Pál. A vásárra a közönsgébe bejelentölvi jelentékek: **Ferencz, Burján Aladár**, **Kosztolányi Sándor**, **Jeszzensky Ferenc**, **gróf Oberndorf Hugo**, **Weisz Adolf**, **dr. Jankó Miksa**, ifj. **Szent-Ivány Farkas**, **Beretz Endre**, **Lits Gyula**, báró **Jeszzensky József**, **Kubinyi Martonné**, **Kázy János**, **Csikly Sándor**, ifj. **Szárközy Pál**, **Fleischer János**, **gróf Apponyi Lajos**, **Dulovics Béla**, **gróf Wenckheim Ferencz**, **Fáy Béla**, **Belátszovics Ernő**, **Boronyak Gyula**, **gróf Almásy Kálmán**, báró **Butler Ervin**, **Fölssinger Ferencz**, **Zaleski Jenő**, **Horváth István**, ifj. **Benedicty Gyula**, **Miskey Gyula**, **Farkas Abraham**, **Farkas Zoltán**, **Rohonczy Gyula**, **gróf Benyovsky Reszó**, **gróf Dessewffy Aurél**, **gróf Andrássy Sándor**, **dr. Fülösch Frigyes**, **Fischer Ödön**, **Fáy Sándor**, **Bálszovics Sándor**, **gróf Hungáry**, **gróf Hunyady János**, **Bálszovics Oszkár**,

tenyésztés meg jobban el fogják használni, annyival is inkább, mert ebből a két fogazási osztály czikkből Európa saját maga is fedezheti szükségletét, s a mi csekély nyújt mutatkozik is pl. juhushaz, azt Ausztrália és Dél-Amerika sokkal inkább pótolhatják öcsoebb áruikkal mint az Egyesült-Államok.

Fásszófogószemézi tanfolyam Pécsét. A Benczur-féle fásszófogószemézi tanfolyam a pécsi városi vincerellériskolában márcz. hó 18-án 10-án tartott meg. A fásszófogószemézi tanfolyam 18-án 173-án, 19-én pedig 75-en vettek részt. Mindkét napon át a tanfolyam beosztását reggel 9—10 óráig a vincerellériskola igazgatója által tartott rövid elméleti előadása után szakvitaa ezután Benczur vezetése mellett a vincerellériskola növendékeinek közreműködésével gyakorlati munkálkodás képezte. Az elméleti előadásban a vincerellériskola igazgatója Benczur-féle fásszófogószemézi megismerterve, tekintettel annak körülményre, hogy ezen eljárás nagyban meg kiphálóba nem volt. a jelenlévőknek a Benczur-féle fásszófogószemézi egyelőre csak kísérlettelre ajánlja azon megtoldással, hogy nevezett fásszófogószemézi nem csak kézben, hanem a már állandó helyrehe kültetésű ütőgéppel is fogoznak kísérletet. A szakértőket bevezető után a fásszófogószemézi gyakorlati kivételnek elásjátása vette kezdetét s élénk érdeklődés mellett mindkét napon át egész d. u. 5 óráig folyamatosan volt. Hogy Pécs sz. kir. város és környékén a filoxera által elpusztított szőlők mihamar rekonstruálva lesznek, s a baranyai hegyek rövid időn újra egész pompájukban díszlegnek, arra nemcsak semmi sem nyújt fényesebb bizonyítékot, mint a nagyszámú közönség s a nagyszám mellett a mély érdeklődés, a melyben a szőlőbirtokosság az ez évben megtartott szőlőültetési tanfolyamokat részesítette. Az újítai tanfolyamok költségeit s az azokhoz szükséges anyagokat Pécs város adományaiba a tanfolyamot meg Szilágyi János v városi vincerellériskola igazgatója és Bármay József a városi vincerellériskola munkavezetője vezették, elismerésre méltó buzgalommal és szakértelennel.

Nitrogénes trágyaanyag mesterséges-tyesztése. A móta a mezőgazdálkodás oly üzlet lett, melynek jóvedelmét produkció kezeléséhez szélesebb ismeretek nélkülözhetelenek; amióta a rossz terményárak által mulyek fölél a termelési költség, azóta a gazdálkodók is mindinkább szélesedő körben igénykeznek felhasználni a technika és chemia tudományos nyimányait, hogy ezáltal részben a termelési költség, részben a termést nagyobb téve, tisztességes jóvedelmere tegyenek szert. Alig oszudnak fel az egyik félfedezés által kivívott oszokodásainkból, már a másikkak hirt jut el hozzánk. Epeghben ismert dolgot az, hogy a pillangós növények némelyike a mint a tudomány kikutatta, a gyökereinek képződő apró koloncák által nitrogénes anyagokat fejleszt, melyek a földnek egyik legbecseusebb trágyaanyagát képezik. Az ember mindent tudni vagyó terméset folytán addig kutatott, fűrészkézt e dolgot nyíltja, körülményének okait, míg végre rájöttek, hogy a gyökereken képződő koloncózat

baktériumok okozzák, amelyek táplálkozáskul által nitrogénes anyagokat fejlesztenek. Nagyon természetes, hogy minél több bakterium szaporodik, annál több nitrogén fejlődik. Egy elmelem cég felhasználva ezen kutatás és fölfeledés eredményét, néhány hét előtt azután a nitrogént fergalomba hozta. A gyár a baktériumokat mesterségesen tenyészti s palackozkban árulják. E nitrogénes anyagokat a földet beoltják, melyek legelőre módjón elszaporodnak a baktériumok s a pillangós növények gyökereinek apró koloncák képződéne, a föld nitrogénes anyagokban gazdagabb lesz. Egy holdnak nitrogénnel való beoltására 1 forint ára elegendő, melynek hatása feltűnő volt egyes esetekben, a találmány értéke azonban gyakorlatilag meg távolról sincsen eléggé kipróbálva.

Kisebb mezőgazdasági gépek gyártása kivételre. A magyar kir. államnvasutak gépgyárának sikerült nagyobb mezőgazdasági gépek számára piacot teremteni Orországhban. A piac megtartása azonban azon körülményektől függ, hogy az orosz gazdákközönség részére elérhetővé vássék a szükséges kisebb mezőgazdasági gépek is ugyanonnan és azonnal alkalommal beszerezni, a hol és a mikor a nagyobb gépek szükségletét fedezni. A miniszter kizárólag a kivitel céljára a kisebb mezőgazdasági gépek gyártására az engedélyt megadta. Ezen engedélyt a hazai gépipárt nem érthetik, mivel az orországszéli piacot a máv. gépgyára önmaga teremtetni és ebben vele a hazai gépipárt versenyezni nem birnak. Ha figyelembe vesszük, hogy hazánkba még mindig 5 millió forint értékű mezőgazdasági gép importáltak, míg a kivitelünk csak egy millió forintot képvisel, nyilvánvaló, hogy a magyar gépipárnak még elég működési tere marad fenn. A máv. gépgyár a folyó év július 1-től otthozza a magyarországi mezőgazdasági gépek kiállítását, melyek a következő illetégek nemzetközi jellege van, részt fog venni. Kievan ügyen a gazdasági gépek eladási tekintetében központon képez és így az orosz gazdák által előreláthatólag tömegesen fog felkeresetni.

A villamosság újabb felhasználása. A villamosság ezen korszakában nem lephet meg már lennünk semmi, bármit hallunk is ezen mindenható erővel. Ujabbban már a huszak konzerválására is fogják használni, ha ez újabb fölfeledés lép a kísérletezés stádiumából. Ugyanis egy angol elektrotechnikus — Pento — érdekes s nagyon egyszerű eljárást talált fel a hus konzerválására. Pento szerint a hús 30%-os konyhasóoldathal kell helyezni, s az oldaton 10—12 óráig villám árammal vezetendő, miáltal az kiszárad s így konzerválódik. Ezer kilogramm has 300 liter oldatot és 8 voltnál 100 ampéres áramot igényel.

Az állami fedőzémének létszáma. A Magyarországi területen az 1897. éven létesített fedőzét állomásokon elhelyezett, valamint az egyes tenyésztők által kibérelt állami mének kimutatásából, melyet a földmivelségi miniszter kiadott, a következő érdekes adatokat merlítettük:

Ezekből elsősorban is azt az érdekes tapasztalatot emeljük ki, hogy a fedőzét állomások száma a folyó évben 28-ial emelkedett, vagyis, hogy az idén 26 fő község jutott állami ménekhez, a melyben a mult évben nem voltak ilyen mének. Ez a körülmény a népies tenyészítés haladására nézve igen fontos, a mennyiben a köztényszerés szivónálakkal mindig tagabb körökben való emelkedést jelent.

Már tíz évvel ezelőtől 1887-ben csak 791 fedőzét állomás volt az országhban 2141-mennél és emellett 289 állami mén volt bérben nagyobb magántenyésztőknel, addig ma már 181 fedőzét állomással, 550-mennél több áll a kisebb tenyésztők rendelkezésére, ellenben a bérmenek száma e tíz év alatt 82-vel csökkent. Ez az utóbbi ténnet arra enged következtetni, hogy a nagyobb tenyésztesztek lassanként szokába jón, hogy saját méneket tartanak kanekézi fedőzétésekre, minek folytán több mén marad a kistenyésztés czéjára. Az idej és a mult évi ménelétszámnak fentebbi összehasonlításából kivethető még, hogy a létszám szaporítás zöme az angol félvére esik. Az angol félvérmel és a Nonius-fajánál magasabb csokly apadás lényegtelen és a véletlennek tulajdonítható. A norfolki fajtánál észlelt apadás pedig már lassanként az e fajta méneken teljes eltűnését fogja eredményezni. A norfolki vér ami népies tenyésztesztükben nem felet meg ama várakozásoknak, melyeket annak idején a mikor alkalmas kezelték, hozzája fűztek.

Feltekint továbbá, hogy a teljes korukban vásárolt mének száma erősen növekszik, míg azon mének száma apad, amelyek mint egyéves méneszők az állam által vásároltattak. Ez a jelenség szintén köztényszerészték haladását bizonyítja, mert régebben, mikor a produkció nagyrésze még nem állott azon a szivónálakon, hogy a méneszők fölnevelésének ritkábbá hitán a szükséges mének száma beszerzésének fosalját az egyéves méneszők vásárlására kellett tekinteni, míg ma már a magánméneken egész sorozata abban a helyzetben van, hogy alkalmas méneszők fölnevelje és így adja el az államnak.

Beszéltesebb áttekintés kedvéért felsoroljuk az alábbiakban a fedőzétési állomások és a mének számát meggyéknél:

	Állomások	Mének	Állomások	Mének	
Abaúj-Torna	17	59	Liptó	1	3
Alsó-Féher	3	8	Mármaros	5	19
Árad	21	47	Maros-Torda	6	11
Árva	2	4	Moson	6	23
Bács-Bodrog	52	133	Nagy-Küküllő	28	81
Baranya	29	75	Nógrád	10	31
Bars	12	31	Nyitra	19	65
Békés	21	71	Pest-Pilis-Solt	5	14
Bereg	8	22	Kiskun	54	145
Beszterce-Nászod	2	6	Pozsony	17	44
Bihár	29	71	Sáros	7	22
Borsod	13	38	Sopron	7	22
Brassó	14	43	Szabolcs	21	81
Csanád	17	45	Szatmár	19	56
Csik	2	6	Szeben	14	38
Csongrád	10	44	Szécs	4	11
Estergom	10	25	Szilágy	6	15
Féher	81	90	Szolnok-Dobok	4	15
Fogarasz	3	6	Temes	32	76
Gömör	9	26	Tolna	31	80
Győr	15	40	Torda-Aranyos	4	3
Hajdú	13	52	Torontál	42	102
Háromszék	11	44	Trencsén	7	22
Heves	28	73	Turóc	2	5
Hont	4	13	Údvárhely	5	15
Hunyad	3	6	Úgocsa	4	9
Jász-Nagykun-Zsolna	11	31	Ug	11	31
Kis-Küküllő	4	15	Vas	17	43
Kolozs	4	16	Veszprém	24	56
Komárom	26	69	Zala	41	110
Krassó-Szőrény	8	20	Zélemly	14	43
			Zólyom	3	6

Közösgökben elhelyezett mének Tenyésztesztöknel bérben	A mének melyek állami méneket nemöl																
	A fedőzétési állomások száma	angol félvére	magyar félvére	arab félvére	Norman	Oldras	Nordik	Lipizai	Norzi	Kisbaján	Hábolni	M. Magyarországi	Fogazásuk	mint állami mének	mint egyéves	Összesen	
972	239	1076	22	332	437	267	9	215	94	375	337	767	180	715	313	2691	
összesen	1897-ben	972	311	1159	26	339	470	269	9	221	94	344	348	836	185	798	313
1896-ban volt összesen		946	313	1110	25	332	473	263	15	215	92	406	336	824	178	761	329
1897-ben több		26	49	1	7	6	6	2	8	12	12	7	37	60	10	60	
több		2	4	1	3	6	6	2	8	12	12	7	37	60	10	60	

A „HUNGARIA“

MŰTRÁGYA, KÉNSAV ÉS VEGYI IPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

a) jöni:

SUPERFOSZFÁTOT. CHILISALÉTROMOT

és minden más műtrágyarészt, legújantyanosabb áron és elismert kútán minőségben.

Központi Igazgatóság:

BUDAPEST,
V. Váci-körút 21. szám.
Herényi Gotthard Sándor

Rovara Frigyes

művét érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldik meg.

ELADÓ

néhány száz darab két és hároméves szép, többnyire új fajú, átlag 2—2.5 meter magasságú, szilas, töröl nemestített, sűrű koronás, cserépben lévő

RÓZSATÓ

lovag Klaudivy Frigyes

ezekorgyári igazgatónál

Selypen, (vasut-, posta- és táviró-állomás).

UMRATH és TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPESTEN,

V. Váci-körút 60. szám.

Kedves árak és fizetési feltételek mellett szállítanak kitűnően működő és több fontos újítással bíró

gőzcséplőkészleteket

valamint kazalozókat

minden nagyságban a legmesszebbmenő jótállás mellett.

Ugyanott a tavaszi időnyre egyetemes és többvasu ekék, boronák, hengerek, trieurók, vetőgépek, kaszáló- és aratógépek, lőgerelyékek, rendkívül nagy választékban, a legjobb szerkezetben olcsó áron beszerezhetők.

Képes árjegyzék összes gazdasági gépekről kíváratlanul ingyen és bérmentve küldetik.

Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körút 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: TELEKI Géza gróf. Alnölk: CSÁVÖSSY Béla.

Igazgatóság tagjai:
ANDRÁSSY GÉZA gróf, BUJANOVICS SÁNDOR, DESSÉNYI ARISTID, KOMJÁTHY RÉKA,
PÉCHY TÁNÁS, PÉSPÓRNYI EMIL, RUBINER GYULA, SEBESTYÉNFI KÁLMÁN, SZÉKELY
ZOLTÁN, SZÓRNYI ERŐSOD, SZÉKELY ISTVÁN gróf, TELEKI SÁNDOR gróf.

Teljesítményei: 800-000 Ft. Zsigmond-érem.

Az Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönös államilag elismerése szerint hűven megfelelő hivatásának folyton fejlesztéssel a reformokat, melyeket a gazdaközönös évek óta sürgetett és a kérelmek gyors és méltányos kiengedélésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pausz) biztosításnál

rendkívül mértékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstartár béléggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmány és termények (szalmás előség)

biztosítása szintén a legkedvezőbb feltételek mellett eszközölhető. A díjak itt is a lehető legmértékesebbek.

Magasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek. Kiszáradtak, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külföldön a járatlanul terményeket biztosítják, 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapestben, (József-körút 8. sz.) és a vidéken létesített ügyközpontok.

3019

VÉD. JEGY.

A zalahtnal kénkovand ipar r. t. BRASSÓI kénsav- és műtrágya-gyára

a) ajánlja legjobb minőségű mindennemű

MŰTRÁGYAIT

a t. cz. gazdaközönöség b. ügyelmébe.

Árajanlatokkal készséggel szolgál a
Központi iroda, Budapest, IV., Bécsi-utca 5.

Vintschgau'si hasas tehenek tejelési képesség

2500—3000 liter,

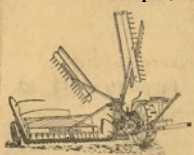
melyet több oldali bizonylatokkal igazolhatok.

Pick Oswald,

VIII., Külső Kerepesi-ut 1. sz.

Troppner Samu

mezőgazdasági gépraktára
Budapest, Váci-körút 52.

Ajánlja mérsékelt áron a jelen időnyre
SACK RUDOLF
legújabb rendszerű és a legmesszebb
menő igényeknek is megfelelő
tobbsoros répakapálógepeit,
eredeti
Sack aczélekeit
és azokra egy a szőlő, mint burgonya,
kukorica stb. művelése céljából szerel-
hető készlekeket.

Marokrakó aratógép.
Ez alkalommal különösen felhívja a t. gazdaközönség becses figyelmét az általa
képzelt

DEERING-féle

a világ legnagyobb amerikai aratógépgyárának hírneves
fűkaszalógépeire, marokrakó- és kévekövő aratógépeire,
valamint egészen aczélel készült **SZÉNAGYŰTŐ** és szénforgató gépeire, mely
gépeket teljes jóállás mellett szállítja jutányos áron.
Bizonyítványok fenti gépekről, kimerítő árjegyzékek és készséges felvilágosítások.

CHLORBARyum

a czukorraipa ormanyosa ellen

legutánabban ár mellett, továbbá
az állattenyésztésnél és gazdaságban szűkségelt gyógygúrút
és vegyszereket ajánl:

Detsinyi Károly drogéria kereskedő Budapest, Fűrdő-u. 10.
Árjegyzékkel kívánatra szolgálók. Pontos czimezést kérek. 313E

Csak fogyszótoknak!

A legjobb gép- és cylinder olajok

Előnyök: Kiváló hűségesség nagy takarékosság a használásban, sok évi
használat után sem tisztázzák meg a gépet.

Használatban vannak: Amerika és Európa legnagyobb gyártású és meg-
ismert az egész világban jól választottak.

Próbákhoz és illuzó vizsgálatokhoz kiváncsiak kikérek.

Mintahétfelék szívesen szolgáltatok a magyarországi vasútvonalokról.

Kormos és Társa Budapest, VIII., Bezerédy-utca 6.

Csak fogyszótoknak!

GANZ ÉS TÁRSA

vasüftöde és gépgyár részv.-társ. Budapest
készít:

A) gépeket és építési munkákat, teljes malomberon-
dozéseket, vasúti kocsiakat és vasúti felszereléseket,
transmissiókat.

Speciálitással: 511

B) Kéregöntvény vasúti kerekek, váltók, zúzóművek,
hengerezékek és ágyúgolyókhöz.
Hengerezékek kéregöntvény hengerekkel mind a magas
malomésztrához, mind pedig a parasztra öröshöz a egész
malomberendezések.

Faesziszaláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való
gépek.

Vízkeréket nagy sikerrel pótló turbinák.
Villamos világítás nagy távolságra is a motortól.
Zsilipek, csövezetékek, fűrész kocsisíkok, rotációs
dynamóméterek. Azéltetés.

Csikóeladás!

Folyó évi április hó 13-án megtartandó

rumai országos vásár

alkalmával a rumai uradalmi ménesből

3 darab 3¹/₂ éves csikó **Feria** után és
10 darab 3¹/₂ éves csikó **Nonius** után
árverés után adatik el.

Venni szándékozók ezenel felkérhetnek, hogy aznap a rumai
vásártéren délelőtt 9 órakor megjelenjenek.

Rumai uradalmi jószágigazgatóság. 3614

XXXIX. évfolyam. XXXIX. évfolyam.

Előfizetési felhívás

„BUDAPESTI BAZÁR“

legelőcsöb, leggazdagobb tartalmu szépirodalmi divattólönyre.

A „BUDAPESTI BAZÁR“ minden száma a legújabb divat-
nak ábrát hozza, világos, tetsző rajzokban és könnyen érthető magya-
rázatokban. Minden száma a képeiben kívül egy iv szépirodalmi rész
is tartalmaz. érdekes és kellemes olvasmányokkal. Minden számhoz egy nagy
iv mellékelve a képek iv minden alakjára bemutatott szabásminta
rajzával nagyon és tisztinyben, a ruhák házáig elkészítéséhez a leg-
előcsérűb, a mit egy divatlap nyújthat előfizetőnek.

A „BUDAPESTI BAZÁR“ minden számához egy iv érdekes
regény van külön mellékelve, melyből l olvasóink idővel esinos könyvtárt
gyűjteneek.

Előfizetési feltételek:

Negyedévre l frt 50 kr. Félévre 3 frt. Egész évre 6 frt.

Előfizetőink és az Országos Magyar Gazdaság Egyes. tagjai részére
Negyedévre l frt. Félévre 2 frt. Egész évre 4 frt.

Előfizetési díjak kiadóhivatalunkba küldendők.

A „BUDAPESTI BAZÁR“ előfizetőinek különös kedvezményül
ingyen és bérmentve küldeték meg a következő — rendkívül érdekes regény-
ket — míg a készlet tart:

Harcz a vírhárért. — Dóra. — Péral boszorkány. — A témlélessz szony. — Vnus.
Dartha Marion. — Keresztutak. — A közel 200 arczképet és 1000 emlékkort tar-
talmaoz emlékkvumot és a gyümölcsöz téfere való eltérőe ízetékek közül l
példányt, ki negyedévre fizet elő tetetész szerint kiválvaazva 2 példányt, ki
félévre fizet elő, 3 példányt és az emlékkvumot, ki egész évre fizet elő.

Knuth Károly

mérnök és gyáros.

GYÁR ÉS IRODA:

BUDAPEST,

VII. ker., Garay-utca 6-S. szám.

Elválták: Kérgöntv. víz-, lég- és gőrfűtésék, lég-
szesz- és vízvezetékek, csatornázások, szellő-
tetések, csösztek, szivattyúk, vízmozóműv emelő-
gépek stb., nemkülönböztetve kőszén-, olaj- és
tőszén váladékból nyert gázok értékesítését
célező készlekekek létesítését, városok, indó-
házak, nagyobb épületek és gyárak számára.
Tervek, költségvetések, javaslások előirányzatok
gyaraz készlekekek.

legelőb minőségű köszeg-összővek rakítáron

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK.

Hirdetmény.

A Magyar Általános Hitelbank részvényeseinek 1897. március 29-én tartott rendes közgyűlése a társaság alapítóknak 15,000 darab 200 forintra teljesen befizetett új részvények kibocsátása által 14,000,000 forintra, 17,000,000 forintra emelésé határozta el, egyjuttal a régi részvények birtokosainak az új részvények átvevőre nézve az alapszabályok 9. cikkében biztosított elővételi jog gyakorlása tekintetében a következő módozatokat állapította meg:

1.

A részvényt az alábbi feltételek mellett birtokában lévő tizenegyz-tizenegy darab teljesen befizetett részvény elővételi jog illeti meg három-három darab új részvényre.

2.

A részvényesek által elővételi joguk alapján átveendő új részvényekért árabonként a teljes névértéknek megfelelő 200 forint és a tartalékalap részre 125.— forint fizetendő be, hozzáadva az ezen összegek után 1897. január 1-től a befizetés napjáig járó 9%-os kamatokat.

3.

Az elővételi jog gyakorlása végett a régi részvények két számszámú kivételével, a melyekben minták a bejelentési helyeken legyen kaphatók, 1897. május 1-éig lefolytatók végett, az egyes helyekről számlára felvett irásokban becsatlakozók:

Budapestre a társaság pénztáránál;
 Bécsben a „K. K. priv. Oesterr. Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe“ című intézetnél;
 Berlinbe „S. M. von Rothschild“ című bankháznál;
 Bécsbe a „Direction der Disconto-Gesellschaft“ című intézetnél;
 M. n. Frankfurtban „M. A. von Rothschild & Söhne“ című bankháznál.

4.

Az elővételi jog bejelentése alkalomával a bejelentés helyein minden befizetett új részvény után 125.— forint a tartalékalap számára és ezen Budapestre, 1897. március 29-én.

összegnek 1897. január 1-től a bejelentés napjáig számítandó 5% kamatai fizetendő be.

Azon részvényes, a ki elővételi jogját az előzőleg említett határidőig és módon nem gyakorolja, elveszi e jogot.

5.

A részvényes által bemutatott részvényeket a bejelentési hely a következő záradékkal: „Elővételi jog gyakorolva, 1897. Bezugsrecht ausgenbt“ lebélygzi és a lebélyegés után a részvényesnek a számszámú egyik példányával, a melyen a bejelentett elővételi jogra eső új részvények összege ki van tüntetve, visszaadja.

Ezen jegyzetnek visszaszolgáltatása és részvényenként 200 forint töké-összegnek, valamint az 1897. január 1-től az átvevési napig járó 9% kamatokat befizetése végett az új részvényesnek, 1897. május 1-éig a teljes összeg szelvényekkel ellátva a lebélyegés után nyolcz nap múlva kiszolgáltatandók.

6.

Ezen tökéösszeg az elővételi jognak, valamint a 4. pont szerint a tartalékalap részére teljesített befizetések különbeni elvételése mellett, legkésőbb bezárólag 1897. június 30-ig egyszerre fizetendő le ugyanazon helyen, a hol a régi részvények lebélyegzése eszközöltetett.

7.

A mintát birtokában helyeken csak német birtokában bélyeggel ellátott új részvények adhatók ki; e bélyeg költségeit a részvényes viseli.

8.

Az új részvények birtokosai 1897. január 1-től kezdve az üzlet eredményben, valamint a részvényeseket megillető összes jogokban a régi részvények birtokosaival egyenlően résztvesznek.

9.

A részvények névértékén felül teljesített befizetés — az új részvények kibocsátásáig — por tényleges költségek évonami után — a társasági tartalékalap javára iratik.

A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága.

Csemiczky és Társa
BUDAPEST.

I. ker., Városmajor-u. 57. szám.

A I. gasztroszfórány, főleg a bél és a máj kórosainak gyógyítására a legbiztonságosabb és leghatékonyabb készítmények:

PORCEIN

biztos és a gyögyösser sertésélesten

10	25	50	darab sertés számára szolgáló
adagokban ára	3.—	7.50	15.— forint

Kehe-por, lovak, juhok, kutya és szarvasmarhák számára.

Egy kis doboz 75 kr.; egy nagy doboz 1 ft 40 kr.

Külka-cseppek lovak számára. Egy üveg 60 kr.

Seb-olaj a legkisebb sebet mindennemű nyitott állati sebek és fistulák gyógyítására. Egy üveg 1 ft.

Restitutions-liquid (Üdítő szesz) lovak számára. Egy üveg 1 ft.

KWIZDA-féle

Kornenburgi marha-táppor

több mint 40 év óta a legtöbb istállóban használatban. Előnyös, mert emésztésel, valamint telteknél a legjavára a legúj-képesség fokozása czéljából.

Egy dobozzal 70 kr.,

fél dobozzal 35 krajczár.

Vadon és kő alatt, ha a fenti védjegyvel van ellátva.

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

FŐKARTÁR:

Kwizda Ferecz János

csász. és kir. orvosi-magyar és román királyi udvari

szállás kerületi gyógyszerárban és drogeriában.

KORNEUBURG. Bécs mellett.

Párbaj-Codex.

Írta: CLAIR VILMOS.

Ára: 1 ft 50 kr. (3 korona), ajánlott portómentes megküldéssel 1 ft 70 kr.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában:

Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. (Köztelek)

Az ezredéves kiállításán: az arany éremkeresztet és a millenniumi nagy éremmel kitüntette.

WEISER J. C.

gazdasági géppára és vasöntője
NAGY-KANIZSÁN.

Magyarország legjobb sorvetőgépei:

az összes létező vetőgép legkifejtettebb bizonyult
„ZALA DRILL“ (szabad. Simplex)

és a legújabb találmányok által készített és a nemzetközi kiállításoknál legelső díjazott sorvetőgép.

és a „PERFECTA“ sorvetőgép.
Működése a gyakorlatban felelősen meggyőző és bizonyítottan szab. kiváló kapacitásokkal.

Felülváltatások:
szélesség 60 cm és 80 cm-ig
szélesség 100 cm és 120 cm-ig
szélesség 140 cm és 160 cm-ig
szélesség 180 cm és 200 cm-ig
szélesség 240 cm és 260 cm-ig
szélesség 300 cm és 320 cm-ig
szélesség 360 cm és 380 cm-ig
szélesség 420 cm és 440 cm-ig
szélesség 480 cm és 500 cm-ig
szélesség 540 cm és 560 cm-ig
szélesség 600 cm és 620 cm-ig
szélesség 660 cm és 680 cm-ig
szélesség 720 cm és 740 cm-ig
szélesség 780 cm és 800 cm-ig
szélesség 840 cm és 860 cm-ig
szélesség 900 cm és 920 cm-ig
szélesség 960 cm és 980 cm-ig
szélesség 1020 cm és 1040 cm-ig
szélesség 1080 cm és 1100 cm-ig
szélesség 1140 cm és 1160 cm-ig
szélesség 1200 cm és 1220 cm-ig
szélesség 1260 cm és 1280 cm-ig
szélesség 1320 cm és 1340 cm-ig
szélesség 1380 cm és 1400 cm-ig
szélesség 1440 cm és 1460 cm-ig
szélesség 1500 cm és 1520 cm-ig
szélesség 1560 cm és 1580 cm-ig
szélesség 1620 cm és 1640 cm-ig
szélesség 1680 cm és 1700 cm-ig
szélesség 1740 cm és 1760 cm-ig
szélesség 1800 cm és 1820 cm-ig
szélesség 1860 cm és 1880 cm-ig
szélesség 1920 cm és 1940 cm-ig
szélesség 1980 cm és 2000 cm-ig

Képesítet és vaktár:

DEBRECZENEN: KLEIN JAKAB úrnál.
Füzessy 236. sz. tel. számú ház.
Békes-Csabán: TEVÁN ADOLF úrnál.

Ar.egyzék ingyen és bérmentve.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Kelendőmágyar vasúti közlekedés.
(VI. sz. pótdíj) I. tábla a költésdíj díjazás II. részének I. fűzetében.
Folyó évi április hó 1-én délelőtt 12 óráig a következő vasúti közlekedési díjazás II. tábla I. tábláján.
1. Díjazásból kedvezményt azok Duxburg Hauptbahnhof és Pöcsény dynamitgyár állomásai között megkapnak.
2. Helyi vasúti közlekedés és Waldhütte állomás felé való díjazásdíjazás.
3. Győrszentmiklósi Duxburg Hauptbahnhof állomás felé való díjazásdíjazás.
4. Helyi vasúti közlekedés és Waldhütte állomás felé való díjazásdíjazás.
5. Győrszentmiklósi Duxburg Hauptbahnhof állomás felé való díjazásdíjazás.
6. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
7. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
8. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
9. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
10. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
11. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
12. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
13. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
14. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
15. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
16. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
17. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
18. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
19. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
20. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
21. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
22. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
23. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
24. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
25. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
26. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
27. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
28. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
29. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
30. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
31. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
32. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
33. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
34. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
35. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
36. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
37. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
38. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
39. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
40. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
41. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
42. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
43. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
44. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
45. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
46. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
47. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
48. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
49. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
50. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
51. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
52. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
53. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
54. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
55. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
56. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
57. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
58. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
59. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
60. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
61. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
62. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
63. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
64. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
65. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
66. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
67. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
68. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
69. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
70. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
71. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
72. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
73. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
74. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
75. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
76. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
77. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
78. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
79. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
80. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
81. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
82. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
83. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
84. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
85. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
86. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
87. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
88. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
89. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
90. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
91. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
92. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
93. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
94. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
95. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
96. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
97. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
98. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
99. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.
100. A borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága, a részir. vasutak nevében is.
(Borsodi vasúti közlekedés díjazásdíjazás)

Az első sorvetőgépet Magyarországon

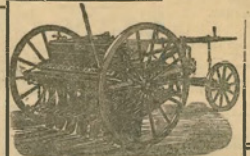
KÜHNE E.

legrégibb gazdasági géppára készítő
(1856.) MOSONBAN. (1856.)

Az eddigi eladás több mint 17000 darab.

Ügyünkök által „HUNGÁRIA DRILL-RE“ szóval rendelésüket követjük mindig;
KÜHNE E. gyártmányát.

A legjobb helyiszorvető KÜHNE E. „Hosoni Drill“ vetőgép.
Ujj! Moravcs-féle repavető-műtrágyaszórók. Trágyaszórók: Sack-feltelek ezek 2-3-4 vasúti ezek nagy választékban. Hengerek extraláborkok s. s. t. Lankó-féle hirtes szántó és réthorvónál 25 féle nagyalban. Magtörőstak a vetőmag előkészítésére

Főraktár:
BUDAPEST,
VI. Váci-körút 57/a.
sajtó ház.

Eladó szőlővessző.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület „Istvántóki immunis“ homoktalaja

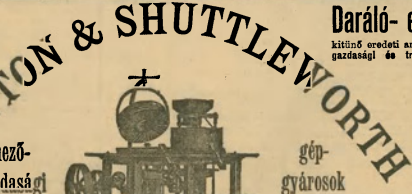
szőlőjéből a következő európai és amerikai szőlővesszők eladók:

Gyökéres vesszők.	
Olasz Rizing ... 4000 db. ezer 16 ft.	Norman ... 700 „ 8 „
Sima vesszők.	
Olasz Rizing ... 1500 db. ezer 8 ft.	Amerikai gyökéres vesszők.
Nagy Burgundi ... 6000 „ 8 „	Vialla II. oszt. ... 2000 db. ezer 8 ft.
Chasselas blanc ... 1200 „ 12 „	Herbmont II. oszt. ... 1000 „ 8 „
„ blanc crq. ... 900 „ 12 „	Jaques II. „ 600 „ 8 „
„ Rouge ... 1200 „ 12 „	Riparia Sauvage II. ... 8000 „ 8 „
Madelaine Ang. ... 2500 „ 10 „	Amerikai sima vesszők.
Mészéshár ... 400 „ 8 „	Herbmont I. oszt. ... 3200 db. ezer 6 ft.
Piros bakar. ... 900 „ 8 „	Riparia Sauvage I. ... 8000 „ 6 „

Megrendelés az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatójához
BUDAPEST, Kútelek inderökönk — Az eladási távasszal történik a megrendelés sorrendjében. — A megrendelési a vesszők felle ára előre beküldendő, hátralevő rész utánvételre azetik be. — Csomagolási és vasútra szállításiért ezrenkint I ft. számítottal. IGAZGATÓ.

Takarmány-készítő kamrák

teljesen berendezve: szecskavágók, répavágók és zúzó, kukorica-morzsolók.

mezőgazdasági gépgyárosok

Főraktár: Budapest, VI. kerület, Váci-körút 63. szám.

Daráló- és őrlő-malmok

kitűnő eredeti angol daráló-gépek, fillesztők, gazdasági és traktori-szivattyúk a legjobb kiállításban.

Kimerítő képes árajegyzékek és tervek azok kívánatra ingyen és bérmentve.

Gőzekéket, Gőz-utihengereket

Gőz-utimozdonyokat

a legköltségtesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

John Fowler & Co.

Teljes 92-50.

Budapest—Kelenföld, a vasútiállomással szemben,

hol is épített új telepükön gőzke szerkezeteiről tárlatot rendeztek be. Ugyanott teljesen berendezett tartalékrész-raktárt és javító-műhelyt tartanak fenn.

Budapestről a beletti (központi) pályaudvarról és a déli vasúton Budáról könnyen elérhető.

3496. szám, CVY.

Magy. kir. általánosított.

Hirdetmény.

(Londonba rendelt példányok a v. közzétételre.)

A magy. kir. általánosított jogszabályoktól való ártalmatlan szerződés 1. évi február 14-én kötött London Charting-Comes, Victoria, Bichese, Yandora, St. Pauls vagy Irtone. Helyesei közötti jogszabályok szerződés, melyek az 1892. június 14-én kötött London Charting-Comes szerződés módosított változatát is érvényesíti. A szerződés módosított változatát az angol vándorlási áram szabályozza.

Budapest, 1897. évi március 14-én.

(Egyedületesen nem díjazható.)

Ismeretlen.

Állami részről történt kísérletezések alapján számos találatok javítására és termelékenységének tetelére

EGERESI TRÁGYAGIPSZ,

mellyet, valamint mindennemű műtrágyát legújításokban szállít az

EGERESI MŰTRÁGYAGYÁR

KRAMER J.,
BUDAPEST, V. ker., Dorottya-utca 9. sz.

Elsőrendű manila kévekötfonalat

bármily szerkezetű aratógéphez

43 forintért szállít a

Szegedi kenderfonógyár részv. társaság
SZEGEDEN.

Ugyanitt gazdasági kölcsönök a legjobban és legolcsóbban szerezhetők be.

FRIEDLAENDER JÓZSEF gépgyáros-, mérnök volt az első ki 1891-ben az ő

„TRIUMPH III.”

„sorvetőgéppel, a gazdaközöségnek, egy új, a mai kor kívánalmának megfelelő vetőgépet nyújtott, a kellemetlen váltókerékeknek és magtartó-szerkezetek elhárításának ügyével.

a „TRIUMPH III.” v. irányított, leg. o. b. és legújításosabb vetőgépek, hogyos és lapályos vidékek részére:

Czin: 1897. Február 1-től, BUDAPEST, VIII., Kölső kereposi-ut. I.
Kimerülő árjegyzékek ingyen és bérmentve.

HIRDETÉSEK

felvételnek a kiadóvratalsban
BUDAPEST,
111-112-25-11K szám.

Sangerhauseni gépgyár Magyarországi gyártelepe

BUDAPEST, Külső váci-ut 1443. sz.

Első és egyedüli magyar special gépgyár.

GYARTMANYOK:

az összes mezőgazdasági iparágak számára szükséges gépek. Nevezetesen:

Czukorgyárak,
Sőgyárak,
Malátagyárak,
Szeszgyárak

teljes berendezése és átalakítása.

Szaktekintély mezőgazdasági cukorgyárak és szesz-főzdék terén.

Szövetkezeti alapon több mint 100 mezőgazdasági cukorgyárat létesített.

Minden számbavágó felvilágosítással, tervekkel, költségvetéssel készségesen szolgálunk.

Mezőgazdasági célokra mint hajtóerő kiváló gyártmánya a

Hoffmeister-gőzmotor

a legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb gőzgép. — Helyettesít minden gőzgépet és locomobilt. Cséplésre és minden egyéb gazdasági gép hajtására a legalkalmasabb. — Fűthető szénrel, fával, cserrel és minden egyéb hulladékkal. Minden nagyságban, 1/2 lóerőtől kezdve egész 30 lóerőig gyártjuk.

